

BARNEOMBUDETS ÅRSMELDING

FOR

1987

FORORD

Barneombudet avgir med dette sin sjette årsmelding.

Denne årsmeldingen er sterkt forenklet i forhold til de meldinger som er avgitt tidligere. Årsaken til dette er stort arbeidspress ved kontoret, kombindert med en vanskelig økonomisk situasjon som ikke gjør det mulig å trykke opp en omfattende årsmelding slik vi tidligere har gjort. Et eget sammendrag til barn og unge blir denne gangen ikke laget. Barneombudet beklager dette.

I meldingen presenteres en omfattende statistisk oversikt over arbeidsområdene og omfanget av saker.

For de som ønsker ytterligere informasjon om sakstyper, arbeidsmetodikk og konkrete eksempler på saker, anbefales Barneombudets årsmelding for 1985 og 1986.

Denne årsmeldingen vil bli trykket opp i et meget begrenset opplag. Kontoret vil imidlertid ha en rekke utlånseksemplarer til disposisjon.

Vi håper årsmeldingen også denne gangen vil stimulere til engasjement og debatt. Det er et stort behov for økt oppmerksomhet om barn og unges oppvekstsituasjon i Norge. Barneombudets mange saker viser et utall av eksempler der barns interesser blir skjøvet til side, der barn blir tapere i kampen om samfunnets ressurser og prioriteringer.

Kontoret hadde i 1987 det høyeste antall henvendelser og saker siden opprettelsen i 1981.

God lesning!

Mai 1988

Målfrid Grude Flekkøy
barneombud

INNHOLDSORTEGNELSE

DEL I	4
<u>Innledning</u>	4
Barneombudets arbeidsoppgaver	4
Årsmeldingens oppbygging	6
Kontorets arbeidssituasjon	6
 DEL II	 8
OVERSIKT OVER BARNEOMBUDETS VIRKSOMHET I 1987	8
Uttalelser fra Barneombudet har stor betydning	8
Informasjonsarbeid sentralt	9
Sentrale saksområder i 1987	10
Ombudets personell og ressursituasjon	11
Antall saker og sakstyper	11
Barneombudet arbeider med saker fra hele landet	12
Barn, voksne, organisasjoner og myndigheter tar kontakt med Barneombudet	13
Barneombudets saksfelt dekker alle samfunnsområder	13
Barn tar opp saker fra alle saksområder, men mest saker som berører familiens situasjon	16
Ombudet behandler aller saker som kommer til kontoret	17
Psykologisk og juridisk rådgivning er en viktig del av Barneombudet arbeid	17
Ombudet henlegger saker enten fordi det mangler tilstrekkelig materiale i sakene eller fordi det er nødvendig å prioritere andre spørsmål	18
Ombudet gir uttalelser til ulike instanser	18

Enkeltsakene gir grunnlag for arbeidet med prinsipp saker	19
Prinsipp sakene prioriteres. Disse er tidkrevende og mange er kontinuerlige arbeidsoppgaver	20
Høringsuttalser står sentralt i ombudets virksomhet	20
Foredragsvirksomhet og informasjons- spredning er viktige arbeidsoppgaver	21
Informasjon til barn er viktig	22
Kontakt med organisasjoner stor betydning	23
<u>SAMMENDRAG</u>	24
DEL III	28
1. Lov og instruks for Barneombudet	29
2. Regnskap for 1987 med kommentarer	34
3. Oversikt over høringsuttalelser som Barneombudet har avgitt	36
4. Tabeller som beskriver Barneombudets arbeid i 1987	45
5. Oversikt over alle P-saker Barneombudet har arbeidet med i 1987	75
6. Oversikt over behandlingsform for en enkeltsak	81

DEL 1

INNLEDNING

Norge er fortsatt det eneste land i verden som har et offentlig nasjonalt Barneombud. Dette skaper stor internasjonal nysgjerrighet og interesse. Costa Rica har vedtatt en Lov om Barneombud og tilsvarende lov fremmes etter planen for Knesset i Israel i 1988. Også en rekke andre land diskuterer behovet for en egen sentral barnetalsperson. Erfaringer som det norske Barneombudet har etter 6 1/2 års virksomhet er derfor ettertraktet. Vi savner i denne forbindelse en bredere evaluering av ombudsordningen, utover de erfaringer som kontoret selv har registrert. Barneombudet vil i 1988 påny be Forbruker- og administrasjonsdepartementet om å ta initiativ til en bred gjennomgang og vurdering om ombudsinstitusjonen. Barneombudets egen erfaring er at det er et stort behov for egne talspersoner for barn og unge, også på det statlige plan. Barneombudet arbeidet i 1987 med det høyeste saksantallet siden opprettelsen. Det er stor etterspørsel etter Barneombudets faglige vurderinger. Arbeidsmetodikk, ressursituasjonen og prioritering av saker er imidlertid konstant til vurdering.

Barneombudets arbeidsoppgaver.

Barneombudets oppgaver er gitt i Lov om barneombud og i instruks fastsatt ved kongelig resolusjon den 11. september 1981. Det sentrale mål er "å fremme barns interesser overfor det offentlige og private" og å "følge med i utviklingen av barns oppvekstkår". Ombudet skal særlig:

- av eget tiltak eller som høringsinstans ivareta barns interesser i samband med planlegging og utredning på alle felter,
- følge med i at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt,
- foreslå tiltak som kan styrke barns rettssikkerhet,
- fremme forslag til tiltak som kan løse eller forebygge konflikter mellom barn og samfunn,
- følge med i at det gis tilstrekkelig informasjon til det offentlige og private om barns rettigheter og tiltak de har behov for. (Lov om barneombud § 3, gjengitt i sin helhet i del V).

Barneombudet har helt siden opprettelsen hatt en stab på totalt fire personer. I 1987 besto staben av:

Barneombud
Målfrid Grude Flekkøy.

Kontorsjef
Marianne Borgen.

Førstekonsulent
Tomm Skaug. (permisjon f.o.m. 13. mai og ut året)
Elizabeth Lea. (f.o.m. 1. august - vikariat)

Førstekontorfullmektig
Anne Irene Reeberg. (til 15. april)
Elin Tollefsen. (fra 16. mars)

Barneombudet har i henhold til instruksens § 10 et faglig råd. Dette utnevnes for 4 år om gangen. Det består av 6 medlemmer med personlige varamedlemmer, foruten ombudet selv som er rådets leder. Rådet skal fungere som et rådgivende, konsultativt organ for Barneombudet, og skal bl.a. bistå ombudet i ulike faglige spørsmål.

Rådet har følgende sammensetning:

1. Barneombud Målfrid Grude Flekkøy, Oslo
2. Overlege Christian Erlandsen, Stange
med personlig varamedlem
journalist Marie Rein Bore, Stavanger
3. Forskningsleder Anne Sæterdal, Oslo
med personlig varamedlem
organisasjonssekretær Lisbeth Raiby, Oslo
4. Professor Lucy Smith, Oslo
med personlig varamedlem
professor Anders Bratholm, Bærum
5. Sosionom Njål Petter Svensson, Oslo (p.t. København)
med personlig varamedlem
lege Trond Viggo Torgersen, Bergen
6. Barnepsykolog Magne Raundalen, Åsane
med personlig varamedlem
koordinator Gerd Fleischer, Oslo
7. Lærer Kjell Ballari, Tana
med personlig varamedlem
skolesjef Jarle Meløy, Øksnes.

Årsmeldingens oppbygging

Barneombudets årsmelding for 1985 ga en detaljert oversikt over Barneombudets saksområder, med eksempler på både enkeltsaker og prinsipp saker. Den ga dermed en bred orientering om Barneombudets arbeidsform og arbeidsmetoder, og en oppsummering av de erfaringer ombudet hadde etter den første fireårsperioden.

Årsmelding for 1986 inneholdt i tillegg til oversikter over virksomheten referat fra

- seminaret om "Adkomstveier til nye boligområder
- bilfrihet eller blandingstrafikk - hva er best for barna?"
- og en oppsummering fra Barneombudets høring om "Sårbare barnegrupper".

Begge disse årsmeldingene finnes fortsatt på lager og kan anvendes som informasjonskilde om Barneombudets virksomhet.

For de som ønsker mere detaljert informasjon (f.eks. om bakgrunnen for opprettelsen) anbefales derfor også tidligere års meldinger. Disse kan fås tilsendt ved henvendelse til Barneombudets kontor.

Årsmeldingen for 1987 omfatter ikke detaljerte beskrivelser av saker og saksområder. Både arbeidspresset og Barneombudets økonomi tilsier at årsmeldingen for 1987 presenteres så kortfattet som mulig. Den omfatter derfor bare kort omtale av antall saker innen hvert saksområde (Del 2). Del 3 omfatter Lov og instruks for Barneombudet, regnskap for 1987 med kommentarer, oversikt over høringsuttalelser, tabeller og oversikt over alle P-saker Barneombudet arbeidet med i 1987. Særlig vil oversiktene over høringsuttalelser og P-saker gi et bilde av bredde og variasjon i Barneombudets virksomhet.

Kontorets arbeidssituasjon.

En fast stab på 4 personer setter klare grenser for det arbeidet Barneombudet kan utføre. Med den bredde i saksområder og det antall saker kontoret arbeider med, krever arbeidsoppgavene en faglig kompetanse som det kan være vanskelig å dekke innenfor den eksisterende stillingsrammen. For Barneombudet er det av avgjørende betydning å ha faglige holdbare og godt gjennomarbeidede uttalelser i de ulike saker.

Bare på denne måten kan Barneombudet ha muligheter for å påvirke andre instanser til å ta mere hensyn til barns interesser. Dette er særlig viktig fordi Barneombudet som kjent ikke har påleggsmyndighet på noe felt eller overfor andre instanser.

Arbeidsmengden kombinert med stabens størrelse begrenser mulighetene for at den enkelte kan delta i faglige konferanser og kurs. Få stillinger medfører også stor sårbarhet i perioder med sykdom/ferier. Dette er beklagelig da Barneombudets arbeid på en rekke felter ville profitere på bredere kontakt med ulike faglige miljøer.

Barneombudet ba derfor også i 1987 om 2 nye stillinger til kontoret, uten å få gjennomslag for dette.

DEL II

OVERSIKT OVER BARNEOMBUDETS VIRKSOMHET I 1987

Barneombudet fikk i 1987 godt over 2000 henvendelser. Ca. 10-15 pst. av henvendelsene kommer fra barn direkte. Antall henvendelser og saker har økt de siste årene. Det er stor bredde i Barneombudets brukergruppe. Henvendelsene kommer fra offentlige myndigheter på lokalt og sentralt hold, voksne enkeltpersoner, ulike fagfolk, organisasjoner, offentlige og private institusjoner (skoler, barnehager), næringsliv, presse, universiteter, høyskoler, forskningsmiljøer, politikere og fra barn og unge sjøl.

Uttalelser fra Barneombudet har stor betydning

Siden Barneombudet ikke forvalter noen eksplisitt lov, eller har formell myndighet innenfor enkeltområder, er det vanskelig å måle effekten av ombudets arbeid. Et problem er også at resultatene av dagens holdningsskapende arbeid og vår informasjonsvirksomhet, samt forslag til lovendringer og større omprioriteringer til fordel for barn først vil vise seg om noen år.

Et annet viktig moment er at Barneombudet til nå ikke selv har hatt ressurser til å følge opp og analysere resultatene av de ulike sakene, sett i lys av Barneombudets aktive engasjement. I mange av de enkeltsaker Barneombudet årlig arbeider med, har vi imidlertid erfaring for at Barneombudets uttalelser har stor betydning. Det er ofte av stor verdi å ha en faglig uttalelse fra en uavhengig instans, som kan se problemstillingene primært ut fra barns situasjon. Et viktig resultat av arbeidet er at barns oppvekstvilkår kommer "på dagsorden", og barna interesser blir synliggjort. En sentral arbeidsoppgave er blant annet å avgi høringsuttalelser til offentlige utredninger. I 1987 ga ombudet 21 høringsuttalelser.

I 1987 har vi flere eksempler på positive resultater i saker som Barneombudet har arbeidet med i de siste årene, og der Barneombudet har vært en aktiv pådriver for å få styrket barns rettsstilling. Som eks. nevnes:

- endringer i Barnelovens §30 som slår fast at bruk av straff og annen behandling som kan sette barns fysiske eller psykiske helse i fare ikke er akseptabelt,

- et aktivt engasjement fra planmyndighetenes side for å styrke barns interesser i planleggingen. Ved utgangen av 1987 forelå det utkast til endringer i Plan- og bygningsloven og Rikspolitiske bestemmelser som har som mål å synliggjøre hensynet til barn i all planlegging, blant annet ved å stille krav til planprosessen, samt krav til at hensynet til barn skal gis økt prioritet,
- krav til lov, forskrifter og kommunale konsesjonsordninger i forbindelse med offentlig visning, utleie og salg av videogrammer,
- utarbeidelse av forskrifter for barn på sykehus, som gir barn konkrete rettigheter.

Informasjonsarbeid sentralt

Et arbeidsområde som også i 1987 ble gitt høy prioritet var informasjonsvirksomhet om ulike sider ved barns oppvekstvilkår. Barneombudet holdt 60 foredrag i ulike deler av landet, tilsammen var ca. 4.500 mennesker tilstede ved disse arrangementene. Barneombudet besøkte 29 ulike kommuner i 1987.

Barneombudet har kontinuerlig et aktivt forhold til pressen, og fikk i 1987 omtale i ca. 1500 presseoppslag, der Barneombudet deltok i den offentlige debatt om ulike sider ved barns oppvekstvilkår.

Barneombudets årsmelding fra 1986 ble også i løpet av året spredt til alle landets grunnskoler i form av et eget sammendrag beregnet på barn og unge. Årsmeldingen inneholdt foruten rapport over virksomheten, en seminarrapport om "Adkomstveier til nye boligområder", og en rapport om erfaringene fra den åpne høringen om "Sårbare barnegrupper". Barneombudet brukte med dette årsmeldingen til å spre kunnskap om sentrale problemstillinger om barns oppvekstmiljø. Årsmeldingen ble derfor spredt både til politiske, administrative og faglige miljøer.

Barneombudets arbeid har avdekket et stort behov for samlet og lett tilgjengelig informasjon om barns levekår. Barneombudet ga i 1987 ut heftet "Fakta om barn i Norge", en kortfattet samling sentrale data om barns levekår. Heftet fikk en svært positiv mottakelse. Hele opplaget på 9000 eksemplarer ble distribuert til svært forskjellige brukergrupper, som f.eks. offentlig forvaltning, politikere, fagfolk, presse, skoler, forskningsmiljøer ol. Særlig har etterspørselen vært stor fra offentlige kontorer i ulike deler av forvaltningen, skoler og biblioteker.

Sentrale saksområder i 1987

Andre sentrale saksområder i 1987 var:

- barn og trafikksikkerhet i boligområder. Barneombudet arbeider for separering av trafikk og lekemiljøene og er bekymret for en utvikling der en stadig økende andel av nye boligområder bygges med biltilgjengelighet fram til hver enkelt bolig.
- sikring av barn i bil. Barneombudet har foreslått et regelverk som krever at alle barn skal sikres med tilpasset sikringsutstyr i bil. I 1987 var det ingen krav til sikring av barn under 15 år i det eksisterende regelverk.
- forebygging av barneulykker, spesielt i hjem og nærmiljø. Barneombudet deltok i Samarbeidsutvalget for barnesikkerhet, og har jevnlig kontakt med Statens forurensningstilsyn for å få fortgang i arbeidet med å forebygge barneulykker. Norge har f.eks. flest barneulykker i hjemmet i forhold til de andre nordiske landene. Barneombudet arbeider for at det skal stilles barnesikkerhetskrav til alle nye boliger, institusjoner for barn og til ulike barneprodukter.
- Barns forhold til den nye mediesituasjonen. Hensynet til barn er for dårlig ivaretatt i forslag til lov og forskrifter om offentlig visning, utleie og salg av videogrammer. Videre blir barnehensyn satt tilside av NRK og i debatten om reklame i mediene.
- Barns situasjon ved skilsmisse og samværsrett. Barneombudet får årlig en rekke henvendelser fra foreldre og barn om problemer vedrørende skilsmisse og senere utøvelsen av samværsretten. Barneombudet skal avvise enkeltsakene, men har med bakgrunn i disse henvendelsene foreslått obligatorisk rådgivning før separasjon til alle med barn under 16 år. Videre har Barneombudet foreslått en rekke endringer i lov om barn og foreldre. Disse vil bli fremmet via en egen prp. fra Justisdepartementet i 1988. Barneombudet var i 1987 med-forfatter til et veiledende hefte til separasjonssøkere om barnas situasjon og rettigheter ved skilsmisse. Hftet vil bli utgitt av Justisdepartementet i 1988.
- Synliggjøring av asylsøkerbarnas situasjon. Barneombudet har i 1987 engasjert seg i asylsøkeres barn og umyndige asylsøkeres situasjon. Målet er å få økt oppmerksomhet rundt spesielle problemer som barn har som asylsøkere. Barneombudet sendte i den forbindelse en henvendelse til 45 kommuner og ba om deres erfaringer fra arbeidet med å sikre asylsøkerbarna grunnskoleutdanning. Rapport fra dette arbeidet vil foreligge tidlig i 1988.
- Initiering av forskning om barns levekår. Barneombudet har bred kontaktflate i forskningsmiljøene som arbeider med barneforskning. Barneombudet er ved siden av å være en aktiv bruker av forskningen, også

opptatt av å påvirke andre til å ta opp problemstillinger og initiere forskning der det idag er mangel på kunnskap.

Ombudets personell og ressursituasjon

Det må være et sentralt ansvar å sørge for at Barneombudet har en administrasjon som kan imøtekomme de krav som stilles i lov og instruks. En stab på totalt 4 ansatte, inkl. ombudet selv, setter klare grenser for det arbeidet som kan utføres. Barneombudets budsjett-situasjon i 1987 var svært vanskelig, noe som begrenset arbeidsmulighetene innenfor flere av saksområdene. Budsjettet ga f.eks. ikke rom for å kjøpe eksterne konsulenttjenester eller å ansette faglig ekstrahjelp.

Bemanningen skal årlig ha ansvaret for å behandle over 2000 henvendelser, og holde seg faglig ajour innenfor mange saksområder, samt følge med og ta initiativ i forhold til den til enhver tid aktuelle samfunnsdebatt om barns levekår. Således tilbyr kontoret idag et anstrengt og hardt arbeidsmiljø. Dette kombinert med at stillingene er plassert lavt på lønnsstigene, innebærer en større gjennomtrekk i staben enn ønskelig er. Barneombudet har i de siste årene arbeidet for å få utvidet staben, og få økte budsjetttrammer slik at ombudsfunksjonen kan ivaretas på en sterkere måte.

Henvendelser til Barneombudet skjer både skriftlig og pr. telefon. Alle henvendelser registreres i forhold til hva saken dreier seg om, hvem som henvender seg og hvor henvendelsen kommer fra i landet. I 1987 ble det registrert 2.125 henvendelser til kontoret. Siden Barneombudet ble etablert, har antall henvendelser ligget på ca. 2000 årlig.

I 1987 var ca. 2/3 (1345) av henvendelsene knyttet til saker som Barneombudet arbeidet med. 434 henvendelser kom fra organisasjoner/personer som ønsket informasjon om Barneombudet eller ønsket at Barneombudet skulle delta på kurs og konferanser som foredragsholder. (Se tabellvedlegg).

Også i 1987 var det en rekke studenter og skoleelever som henvendte seg til Barneombudet med generelle spørsmål om Barneombudets virksomhet og/eller spørsmål om barns situasjon, barns rettigheter og oppvekstvilkår generelt. (se tabell 1, del 3). Henvendelser vedrørende informasjon om barn, foredrag, veiledning av studenter, pressekontakter og administrative spørsmål blir ikke registrert som saker.

Antall saker og sakstyper

På grunnlag av henvendelser opprettes saker om barns situasjon på ulike områder. Ombudet tar også opp saker på eget initiativ. Alle registrerte saker berører på forskjellig vis sider ved barns oppvekstvilkår i det norske samfunn.

Barneombudet arbeidet i 1987 med totalt 877 saker. Dette er det høyeste saksantallet kontoret har arbeidet med siden opprettelsen. Antallet saker gir ikke noe klart bilde av den arbeidsmengde som kreves ved saksbehandlingen. Noen saker ferdigbehandles relativt raskt, mens andre saker krever mye utredningsarbeid og informasjonsinnhenting. Spesielt er prinsippsakene og høringsuttalelsene som hovedregel svært arbeidskrevende.

Av de 877 sakene kontoret arbeidet med i 1987 var 750 enkeltsaker, 97 prinsipp saker og 30 saker der ombudet ble bedt om å avgi en høringsuttalelse. (Se tabell 2).

Antall saker og virksomheten ved ombudets kontor avspeiler ikke det reelle behovet for å ta opp saker som berører barns situasjon. Antall saker, type saksbehandling og hvor omfattende saksbehandlingen er påvirkes av kapasiteten ved ombudets kontor. Et antall saker får mindre omfattende behandling enn ønskelig er.

Vi har også liten mulighet for å følge hele avgjørelsesprosessen i den enkelte sak, etter at Barneombudet har avgitt sin endelige uttalelse. Som det framgår av den senere beskrivelse av de ulike saksområdene spenner Barneombudets arbeidsfelt over hele spekteret av samfunnsområder. Barneombudet har også hele landet som nedslagsfelt for sin virksomhet. Det ligger derfor ofte strenge prioriteringer bak de saker Barneombudet velger å arbeide mest med.

Barneombudet arbeider med saker fra hele landet

Barneombudet får årlig henvendelser fra alle fylker i landet. Ikke alle saker kan stedfestes til ett fylke eller kommune. For de prinsipielle sakene og høringsuttalelsene er stedfesting ikke aktuelt. Dette er som regel saker som er reist av sentrale myndigheter, landsomfattende organisasjoner eller Barneombudet selv. Av det totale antall på 877 saker er 716 stedfestede, 34 saker er henvenders adresse ukjent og for 127 saker er stedfestelse ikke aktuelt. Selv om sakene kommer fra hele landet er fordelingen ujevn, slik som ofte er tilfelle for sentrale kontorer som er plassert i Oslo-området. Nesten halvparten av alle de stedfestede sakene kommer fra Oslo og Akershus. 41 pst. av alle henvendelsene som kom fra barn selv kom fra Oslo og Akershus. (Se tabell 3 og 4). Totalt kom 427 saker fra Østlandsområdet. Dette skyldes nok den geografiske plasseringen til ombudskontoret, noe som gjør det enklere for folk å henvende seg til kontoret, dels befolkningstettheten, og dels at Oslo og Akershus området har en opphoping av problemer som barn møter i dagens samfunn.

For å motvirke den geografiske skjevheten på henvendelsene som kommer til kontoret, forsøker Barneombudet å spre kunnskap om ombudets arbeid og mandat utover i landet. Dette gjøres på mange måter. Nytt i 1987 er at Barneombudets telefonnummer har kommet inn i alle landets telefonkataloger, på siden der "andre viktige telefoner" står. Barneombudet prioriterer fortsatt aktivt sin foredragsvirksomhet og reisevirksomhet for å dekke hele landet. Vi har også utstrakt kontakt med lokalpressen, spesielt gjelder dette saker under temaet "Barn og planlegging".

Barn, voksne, organisasjoner og myndigheter tar kontakt med Barneombudet

I 1987 ble 78 saker reist av barn. Dette utgjør 9 pst. av sakene. De fleste av henvendelsene kommer fra barn i alderen 8 til 14 år. De som oftest tar kontakt er voksne enkeltpersoner. Nesten 2/3 av sakene ble i 1987 tatt opp av foreldre, besteforeldre og andre voksne. I tillegg er det fagfolk, organisasjoner, ansatte i ulike institusjoner og myndigheter som ber Barneombudet se på ulike sider ved barns oppvekstvilkår og/eller enkelt-saker.

Kunnskap om Barneombudets virksomhet og mandat er av avgjørende betydning for om barn og voksne henvender seg til ombudet.

Barneombudet prioriterer derfor informasjonstiltak svært høyt. Kontakt med ulike massemedier og pressen er i denne forbindelse viktig. Barneombudet har i 1987 hatt stor pågang fra pressen, deriblant mange ulike nær-radiostasjoner. Barneombudet forsøker også ved egne innlegg i avisene å delta i den løpende debatt om sentrale spørsmål som berører barns oppvekstvilkår. Vi har ikke registrert den tid som brukes til pressekontakter, men anslagsvis dreier dette seg om i underkant av en arbeidstime for ombudet daglig.

En rekke enkeltsaker blir som nevnt omtalt i lokalpressen. For å gjøre Barneombudets syn kjent, sendes ofte kopi av våre uttalelser til kommunale myndigheter også til lokalpressen. Som et tallmessig uttrykk for presseomtalen Barneombudet fikk i 1987, kan nevnes at "Argus" registrerte 1456 omtaler av Barneombudet. Omtalene gjelder i hovedsak ulike saker ombudet arbeider med, og i liten grad ombudsinstitusjonen rent generelt.

Barneombudets saksfelt dekker alle samfunnsområder

Som kjent arbeider Barneombudet ikke, som de øvrige ombud, ut fra en bestemt lov eller ett sett av avgrensede lover, men tar opp et bredt spekter av de mange problemer som på ulike vis berører barnebefolkningen. Arbeidet omfatter svært mange samfunns-sektorer, alle forvaltningsnivåer og store deler av lovverket.

For å systematisere virksomheten har vi delt hele saksområdet inn i 7 hovedsaksområder. Saksområdene omfatter prinsipp saker såvel som enkeltsaker. Saksområdenes avgrensning har vi ikke endret siden 1982, slik at det er enkelt å sammenligne virksomheten fra år til år. Vi ser imidlertid at særlig de større prinsipp sakene ofte kan berøre flere av saksområdene, noe som skyldes sakenes ofte store omfang og kompleksitet. Disse sakene blir imidlertid klassifisert innen det saksområdet der problemet har oppstått.

Saksområdene kan enkelt beskrives slik:

1. Barn i spesielle livssituasjoner gjelder barn/unge i institusjoner (barnehjem, fengsel, sykehus el.l.) og barn som for kortere eller lengre tid bor i fosterhjem. Barn med spesielle behov/vansker i vanlig livssituasjon er ikke tatt med her, da denne type saker klassifiseres innen det saksområdet der vanskene oppstår. I 1987 arbeidet kontoret med 196 saker innenfor dette området. Av disse ble 14 saker reist av barn. (Se tabell 25).

Det ble avgitt 5 høringsuttalelser, disse var:

- Forslag til endring i forskrifter om barnevernsinstitusjoner.
- Erstatningsloven - Forslag om standardiserte erstatningsregler for personskade påført barn.
- Forskrift for barn på sykehus.
- NOU 1987:23 Retningslinjer for prioriteringer innen norsk helsetjeneste.
- Arbeidet med de norske sigøynerne - rapport fra arbeidsgruppe 1987.

(I del III er en oversikt over alle høringsuttalelser Barneombudet har avgitt i tiden 1982 - 1987. Høringsuttalelsene kan fåes ved henvendelse til Barneombudets kontor).

2. Barnetilsyn og offentlige fritidstilbud dreier seg om barnehager, barnepark, private tilsynsordninger, fritidshjem og fritidsklubber. I 1987 arbeidet kontoret med 59 saker innenfor dette saksområdet, av disse ble 1 sak reist av barn. Se tabell 26.

3. Skolesaker omfatter konflikter i skolen, skole- nedleggelse, skoleskyss og skoleveg, samt tilrettelegging av forholdene for elever med spesielle behov. I 1987 arbeidet kontoret med 130 saker innenfor dette saksområdet, av disse ble 15 saker reist av barn. Se tabell 27. Det ble avgitt 1 høringsuttalelse:

- NOU 1986:26 Utredning om livslang læring.

4. Kultur og forbruk dreier seg blant annet om massemedia som kulturtilbud for barn og unge, barn som forbrukere og om farlige produkter. I 1987 arbeidet kontoret med 71 saker innenfor dette saksområdet, 10 av sakene ble tatt opp av barn. Se tabell 28. Det ble avgitt 7 høringsuttaler innenfor dette området. Høringsuttalelsene vurderte:

- Utkast til forskrift om forbud mot produksjon, import, omsetning m.v. av oljelamper med løs vekeholder, farget lampeolje og konsentrert farge beregnet for tilsetning til lampeolje.
- Barnesikker emballasje - utkast til forskrift.
- Utkast til Ot.prp. om lov om endringer i jernbane-loven av 12. august 1848 og jernbaneansvarsloven av 10. juni 1977 nr. 13.
- Utkast til forskrifter om film og videogram.
- Forslag om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn.
- Forslag om endring av forskrift om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn - påbud om bruk av styrthjelm/gebyrenes størrelse.
- Erstatningsloven - Forslag om standardiserte erstatningsregler for personskade påført barn.

5. Familiens situasjon omfatter skilsmisseproblemer, familiens økonomi, foreldres permisjonsrettigheter f.eks. etter nedkomst og ved barns sykdom, barns rettigheter i familiene og annet. I 1987 arbeidet kontoret med 276 saker innenfor dette saksområdet, 25 av sakene ble tatt opp av barn. Se tabell 29. Fem høringsuttalelser ble avgitt. Uttalelsene vurderte:

- Barneloven - Spørsmål om endringer i enkelte lovregler om samværsrett og hvem barn skal bo hos.
- Notat om endring i påtalereglene ved kvinnemishandling.
- Utkast til proposisjon om endringer i barneloven - fastsettelse av unerholdningsbidrag til barn.
- Barneloven - samværsrett når foreldrene ikke har levd sammen etter at barnet ble født m.v.
- Mannsrolleutvalgets arbeidsrapport nr. 1 "Menn og omsorg".

6. Barn og planlegging omfatter detaljplanlegging i kommuner, såsom planlegging av boligområder og spørsmål i forbindelse med etablerte boligområder, såvel som oversiktsplanlegging i kommuner og fylker o.a. Trafikkproblemer og trafikkplanlegging er sentrale temaer. Barneombudet følger også aktivt med i det barneplanarbeidet som skjer i over halvparten av landets kommuner. I 1987 arbeidet kontoret med 113 saker innenfor dette saksområdet, 9 av sakene ble tatt opp av barn. Se tabell 30. Det ble avgitt 4 høringsuttalelser:

- NOU 1987:21 Samordning av lover om arealdisponering.
- Barneplan for Stavanger 0-12 år, 1989-1992. Målsettingsnotat.
- NOU 1987:18 Forenkling av rettsregler og rettslig regulering.
- Utkast til boligbrosjyre "Sikkerhet for aktive barn".

7. Diverse-saker. Dette er småsaker som ikke lar seg plassere i de øvrige grupper. I 1987 arbeidet kontoret med 29 slike saker. Se tabell 11.

Barn tar opp saker fra alle saksområder, men mest saker som berører familiens situasjon.

Som det framgår av tabell 10 i del 3 tar barn opp saker og problemer som berører alle saksområder. Barn tok opp totalt 78 saker med ombudet i 1987. Barn har vært spesielt opptatt av problemer og forhold som berører familiens situasjon, f.eks. dreier dette seg ofte om barns rettigheter i forhold til sine foreldre. 25 saker er her tatt opp av barn. Utover dette fordeler sakene seg noenlunde jevnt på de andre saksområdene.

Det er særlig barn i grunnskolealder som henvender seg til Barneombudet. Det er naturligvis vanskelig for de minste barna selv å ta kontakt pr. brev eller telefon. Enkelte har spekulert på om barn som henvender seg til Barneombudet utgjør en spesiell gruppe. Barneombudets erfaringer er at barn med svært ulik bakgrunn henvender seg til kontoret. Ombudet får også henvendelser fra barn som har det spesielt vanskelig, i 1987 arbeidet Barneombudet med 196 saker vedrørende "barn i en spesiell livssituasjon", 14 av disse var reist av barn.

Barneombudet får imidlertid få henvendelser direkte fra innvandrerbarn og utenlandske barn bosatt i Norge. Dette kan bl.a. skyldes mangelfull informasjon. Barneombudet har derfor tidligere bedt om at KAD er behjelpelig til å trykke opp informasjonsmateriell på innvandrernes eget språk, noe som hittil har vært avslått. Barneombudet vil i 1988 rette en henvendelse til det nyopprettede Utlendingsdirektoratet og be om at informasjon om Barneombudet spres på flyktingenes og innvandrernes eget språk.

Asylsøkerbarnas situasjon var en viktig og stor sak i 1987. Barneombudet foretok selv en kartlegging av asylsøkerbarnas skoletilbud. En rapport fra dette arbeidet vil foreligge i 1988. Barneombudet vil i 1988 fortsette arbeidet med å synliggjøre asylsøkerbarnas levekår i Norge.

Ombudet behandler alle saker som kommer til kontoret

Alle saker som kommer til kontoret blir behandlet. Barneombudet kan i tråd med instruksen behandle saker på forskjellige måter, enten ved å realitetsbehandle saken, dvs. å gi en konkret uttalelse og ta stilling til et konkret problem eller spørsmål, eller ved å henvise (§ 4) til annen instans, eller ved å avvise saken (§ 3) og henlegge saken (§ 5). I del 3 presenteres en plansje som gir informasjon om hvordan Barneombudet behandler en enkeltsak. Barneombudet avsluttet 776 saker i 1987, dette er 57 saker mer enn i 1986, og 105 flere enn i 1985. De avsluttede sakene fordelte seg på 701 enkeltsaker, 50 prinsippsaker og 25 høringsuttalelser. (Se tabell 7, 12 og 13).

Psykologisk og juridisk rådgivning er en viktig del av Barneombudets arbeid

Arbeidet med hver sak avhenger til en viss grad av behandlingsform. Før saker avvises gis det ofte utstrakt psykologisk og juridisk rådgivning. Det gis informasjon om rettigheter, lovfortolkninger, hvilke hjelpeinstanser som eventuelt er aktuelle osv. Når ombudet finner det riktig å henvise saker videre til andre gis det informasjon til henvender om ulike hjelpeinstanser, informasjon om den kommunale saksgang osv.

Mange av de henvendelsene som kommer fra voksne om familiekonflikter tar mye tid, selv om enkeltsaker avvises. Ofte har henvendere prøvd alle ledd av det tradisjonelle hjelpeapparatet og føler at de ikke blir hørt noe sted. Barneombudet må derfor sette seg godt inn i saken før det kan gis råd om nye veier å gå, og før det kan taes et standpunkt om at denne saken på formelt grunnlag må avvises. I en rekke saker blir henvender bedt om selv å ta direkte kontakt med den instans som har et konkret ansvar i forhold til det problem henvender har. Som det vil framgå av tabell 23 i del 3, så henvises det ofte til kommunale og sentrale myndigheter. Rent generelt har voksne som henvender seg til Barneombudet, ofte vært i kontakt med en rekke offentlige kontorer uten at de har nådd fram med sine ønsker og behov. Barneombudet blir ofte kontaktet som en slags "siste instans".

Barn derimot henvender seg ofte til Barneombudet som første kontakt med et offentlig kontor. Dette er en av grunnene til at mange av sakene som kommer fra barn blir henvist videre til andre instanser. Mange av barnehenvendelsene gjelder også svært konkrete spørsmål der barn har behov for ulike former for informasjon. Det kan være informasjon om kommunal saksgang, hvem/hvilke etater det er som har ansvar for forskjellige tiltak og det dreier seg ofte om hvilke rettigheter barn har på ulike alderstrinn og på ulike samfunnsområder. Det kan også være spørsmål om hva Barneombudet er, behov for en voksen å snakke med, eller i blant spørsmål om lekser eller lignende.

Etter at informasjon er gitt henlegges ofte saken. (Se tabell 20). Barna kan få råd om å ta saken opp med foreldrene, skolen, andre hjelpeinstanser eller ulike kommunale etater. Vi ber barna henvende seg til Barneombudet igjen dersom de trenger mer hjelp. Barn er oftere enn voksne flinke til å rapportere hvordan det går med en sak. I mange saker er det Barneombudet selv som på barnets/barnas vegne tar opp en sak med en annen instans. F.eks. gjelder dette i saker vedrørende planlegging i barns nærmiljø.

Ombudet henlegger saker enten fordi det mangler tilstrekkelig materiale i sakene eller fordi det er nødvendig å prioritere andre spørsmål.

Totalt ble 266 saker henlagt i 1987. I 57 av disse sakene skyldes henleggelsen at Barneombudet ikke har fått tilstrekkelig materiale fra henvender til å kunne behandle saken. Dette kan bl.a. skyldes at den første henvendelsen, ofte over telefon, har resultert i informasjon og råd som har gjort det mulig å løse problemet, eller at henvender heller ikke har fått tak på det nødvendige underlagsmaterialet i saken. I 81 av sakene ble saken henlagt etter at informasjon var gitt til henvender om hva de burde gjøre eller hvor de burde henvende seg videre. Kontorets kapasitet gjør det også nødvendig kontinuerlig å foreta en streng prioritering. Mindre enkeltsaker med kjente og vanlige problemstillinger henlegges nå oftere etter en kortere behandling, og de overføres f.eks. til aktuelle prinsipp saker som Barneombudet arbeider med. (Se tabell 21).

Ombudet gir uttalelser til ulike instanser

Prinsipielle spørsmål taes ofte opp med sentrale forvaltningsenheter. Når det gjelder enkeltsakene, ga Barneombudet i 1987 en konkret uttalelse i 119 saker. (Se tabell 22). Over halvparten av de sakene Barneombudet uttalte seg om avdekket kritikkverdige forhold eller forhold som burde kunne løses på en for barna bedre måte.

Formålet med Barneombudets uttalelser er å få ulike instanser til å forbedre forhold som skaper problemer for barna. Barneombudets uttalelser bygger på en helhetlig vurdering av den konkrete enkeltsaken. Det er en sentral oppgave for Barneombudet i saksbehandlingen å spre kunnskap om barns behov, interesser og adferd.

Erfaringer Barneombudet har er at det i kommunene ofte er for liten kunnskap om barns behov og oppvekstvilkår, og dersom denne kunnskapen finnes blir den ikke alltid brukt. Dette ser vi f.eks. i saker som dreier seg om reguleringsplaner og planleggingsspørsmål. Barneombudet forsøker derfor å spre kunnskap om barns behov og ulike sider ved barns oppvekstmiljø på en enkel og lett tilgjengelig måte. Uttalelsene inneholder også ofte informasjon om omfanget av de enkelte problemer, og virkningene og betydningen av ulike typer tiltak. Uttalelsene inneholder en rekke generelle betraktninger og kan derfor ofte brukes av henvendere og andre ikke bare i forhold til den konkrete enkeltsaken, men også i forbindelse med andre, lignende saker.

Det er særlig kommunale myndigheter Barneombudet henvender seg til i slike saker. Når Barneombudet foreslår konkrete tiltak og løsninger på problemene, er bl.a. en av målsettingene å skape debatt om barns oppvekstkår. Nesten 2/3 av alle uttalelsene i enkeltsakene ble rettet til kommunale og fylkeskommunale organer. (Se tabell 24).

Enkeltsakene gir grunnlag for arbeidet med prinsipp-sakene

De mange enkelthenvendelser som Barneombudet årlig får gir en bred innsikt og oversikt over de problemer som barn selv er opptatt av, som foreldre er opptatt av og som fagfolk, politikere, organisasjoner og andre voksne mener Barneombudet på vegne av barna bør engasjere seg i.

Enkeltsakene synliggjør ofte en rekke formelle og prinsipielle spørsmål, som Barneombudet tar opp som prinsipp-saker. En stadig økende andel av Barneombudets tid og kapasitet brukes til å arbeide med prinsipielle spørsmål som berører alle barn eller grupper av barn. Ettersom kontorets erfaring har økt, krever behandlingen av enkeltsakene noe mindre tid, som dermed frigjøres til arbeid med generelle spørsmål vedrørende barns oppvekstmiljø. Selv om kontoret i 1987 arbeidet med 33 flere enkeltsaker enn året før, og 80 flere enn i 1985, er flere av disse blitt mindre tids- og arbeidskrevende enn tidligere. I del 3 presenteres en skjematisk oversikt over Barneombudets arbeid med enkeltsakene.

Prinsippsakene prioriteres. Disse er tidkrevende og mange er kontinuerlige arbeidsoppgaver

Ombudet arbeidet i 1987 med 97 prinsippsaker. Disse sakene gjelder f.eks. generelle forslag til lov- endringer, retningslinjer, nye økonomiske ordninger, forslag til forskningsprosjekter o.l.

Rent tallmessig kan prinsippsakene synes å være en liten del av Barneombudets virksomhet, kun 11 pst. av saksmengden. Prinsippsakene har imidlertid blitt stadig mer kompliserte og omfangsrike, blant annet fordi mindre prinsippsaker kobles sammen til færre og større saker. Sakene krever derfor omfattende saks- behandling.

Flere prinsippsaker er blitt kontinuerlige arbeids- oppgaver som løper over flere år. Flere av ombudets prinsippsaker ble påbegynt allerede i 1982, såsom "Behovet for en egen oppvekstmiljølov", "Tiltak for å forebygge barneulykker" og "Krav til planleggings- prosessen for å ivareta barns interesser og behov".

Når flere prinsippsaker som berører samme saksområde kobles sammen til større løpende prinsippsaker, blir underliggende prinsippsaker henlagt. (Se tabell 19). I 1987 ble 9 prinsippsaker henlagt i hovedsak på dette grunnlag. Selve problemstillingen kobles sammen med tilgrensende spørsmål og blir derfor fortsatt behandlet på kontoret.

I 38 av de 50 prinsippsakene som ble avsluttet i 1987, ga ombudet en uttalelse, og fremmet ulike forslag til tiltak og virkemidler innenfor de ulike saksområdene.

Høringsuttalelsene står sentralt i ombudets virksomhet

I 1987 mottok Barneombudet 30 forespørsler om å avgi en høringsuttalelse.

Barneombudet avga 21 høringsuttalelser i 1987, mot 11 i 1986. (Se tabell 12 og 19). En total oversikt over høringsuttalelsene som er avgitt siden 1982 og fram til og med 1987 er tatt med i del 3.

Barneombudet har en lovfestet plikt til å bruke høringsuttalelser som arbeidsredskap og virkemiddel. Ombudet prioriterer arbeidet med høringsuttalelser høyt, da disse i hovedsak dreier seg om prinsipielle spørsmål som i ulik grad og på ulikt vis berører forhold som gjelder svært store grupper av barn og unge. Barneombudet må desverre av kapasitetsgrunner også henlegge høringsaker, i 1987 henla vi imidlertid bare 4 høringsaker, mot 13 i 1986. 5 av høringsakene er restanser til 1988.

Formålet med Barneombudets uttalelser er å belyse hvilke konsekvenser ulike forslag og tiltak kan få for barn og unge. Uttalelsene bygger på erfaringer fra Barneombudets arbeid. Videre baseres uttalelsene på generell kunnskap om barn i sin alminnelighet og barn med spesielle behov. Uttalelsene har ofte en psykologisk, pedagogisk, juridisk og sosiologisk vinkling, da denne type saker som hovedregel behandles i fellesskap av alle faggrupper ved kontoret. Uttalelsene inneholder ofte en oversikt over kunnskap og forskning som finnes på det aktuelle området vedrørende barn. Ombudet er videre opptatt av å peke på områder og temaer der vi idag har liten kunnskap om barn, og hvor ny kunnskapsinnhenting/forskning er nødvendig.

Høringsuttalelsene fra ombudet spres aktivt til en rekke instanser utover den etat eller departement som har bedt om uttalelsen. Uttalelsene sendes til organisasjoner, pressekontakter, fagfolk, høyskoler, forskningsinstitusjoner o.l. Barneombudet får årlig mange henvendelser vedrørende våre høringsuttalelser. Mange av høringsuttalelsene brukes i aktuell debatt og i forbindelse med kurs og faglige utviklingstiltak rundt om i landet. Dette er også endel av bakgrunnen for at Barneombudet ofte nedlegger et omfattende arbeid i høringsuttalelsene.

Foredragsvirksomhet og informasjonsspredning er viktige arbeidsoppgaver.

I lov og instruks for Barneombudet heter det:

"Ombudet skal særlig følge med i at det gis tilstrekkelig informasjon til det offentlige og private om barns rettigheter og tiltak de har behov for".

En sentral målsetting for ombudets arbeid er å styrke barns interesser i samfunnet. Sentralt i denne sammenheng er å spre kunnskap om barn og unge til grupper i samfunnet som har innflytelse og myndighet. Barn er den gruppen i befolkningen som ikke selv har mulighet til å delta i beslutningsprosessen. De har selv liten mulighet til å ivareta og fremme egne interesser og krav. Barn er derfor avhengig av å ha talspersoner i alle deler av forvaltnings- og beslutningsapparatet. En viktig forutsetning for at samfunnet skal ta hensyn til barn og unges interesser er at kunnskap om barn spres og formidles til de som forvalter ulike sider av samfunnets ressurser.

Informasjons- og opplysningsarbeid prioriteres derfor meget høyt. På bakgrunn av materiale samlet inn til høring om "Sårbare barnegrupper" i 1986, utga Barneombudet i 1987, med støtte fra Forbruker- og administrasjonsdepartementet heftet "Fakta om barn i Norge". Heftet ble trykket og distribuert i 9000 eksemplarer i løpet av 1987. Erfaringene med dette heftet er at det er et stort behov for lett tilgjengelig informasjon/data om ulike sider ved

barns oppvekstsituasjon. Barneombudet fikk stor presseomtale i forbindelse med utgivelsen, og har motatt svært positive reaksjoner fra ulike brukermiljøer.

Ved utgangen av 1987 var opplaget brukt opp. Daglig mottar kontoret nye bestillinger. Barneombudet startet derfor ved årsskiftet med en ajourføring og oppdatering av heftet, som etter planen skal trykkes i nytt opplag våren -88.

I 1987 skjedde informasjonsvirksomhet også ved utstrakt foredragsvirksomhet, spredning av annet brosjyremateriell, kontakt med massemedia, myndigheter og organisasjoner. Kontoret hadde heller ikke i 1987 kapasitet til å imøtekomme alle forespørsler om å holde foredrag og delta på konferanser av ulikt slag. Ombudet prioriterer å holde foredrag for grupper som er tverrfaglig og med geografisk spredning. Vi prioriterer også å holde foredrag for faggrupper som tradisjonelt har vært lite opptatt av barn, såsom teknisk personell, økonomer, og planleggere. Ombudet forsøker aktivt å spre foredragsvirksomheten utover hele landet.

I 1987 holdt Barneombudet 52 foredrag, den øvrige staben 8, tilsammen 60 foredrag. Tilsammen deltok mellom 4000 og 5000 personer på disse møtene/konferansene. Gjennom foredragsvirksomheten har ombudet i løpet av 1987 besøkt 29 kommuner. I tillegg har Barneombudet holdt foredrag i BRD, Belgia, Italia, England, og Østerrike. Flere utenlandske fjernsynsteam og pressefolk har besøkt kontoret i 1987.

Informasjon til barn er viktig.

Barnegenerasjonene skifter fort. Barn leser ikke aviser på samme måte som voksne og legger ikke så lett merke til omtale av Ombudets arbeid. For at barn skal kunne bruke Barneombudet aktivt som sitt talerør, eller som støtte-spiller, må de ha kunnskap om at Barneombudet eksisterer. Kunnskapen om Barneombudet må også være "fersk" dersom barn skal kunne bruke Ombudet når de trenger det.

Informasjon til barn skjer på flere måter. I forbindelse med Barneombudets foredragsvirksomhet rundt om i landet opprettes det i blant "barnetelefoner" i lokalavisa eller lokalradio, der Barneombudet svarer på henvendelser og spørsmål fra barn. Omtale i lokalavisene gir dermed nyttig informasjon, samtidig som det gjennom dette formidles kunnskap om hva barn i lokalsamfunnet er opptatt av.

Informasjon til skolene er også viktig. Også i 1987 sendte Barneombudet via Grunnskolerådet ut et sammendrag av årsmeldingen til alle landets grunnskoler. Ut fra henvendelser vi har fått fra mange skoler, vet vi at dette materialet brukes, bl.a. som et utgangspunkt for samtale

om barns situasjon i samfunnet. Det er derfor beklagelig at vi ikke har budsjettmessig dekning for å sende ut et nytt materiale på grunnlag av årsmeldingen for 1987.

Årsmeldingen for 1986 ble trykket opp i 2500 eksemplarer. I tillegg ble det laget et særtrykk av sammendraget til barn og unge, i 12000 eksemplarer. Ved siden av å distribuere årsmeldingens sammendrag til alle landets grunnskoler, blir meldingen spredt til Stortinget, alle departementer, samt andre offentlige etater, fylkesmenn, kommuner, bibliotekene ved en rekke høyskoler samt til kommunebibliotekene, pressen m.m.

Kontakt med organisasjoner og forskningsmiljøer er av stor betydning.

En av de sentrale arbeidsmetoder Barneombudet benytter i sitt arbeid er nettopp kontakt med organisasjoner og grupper som gjennom sitt arbeid er naturlige alliansepartnere i arbeidet for å bedre barns oppvekstvilkår. Som tidligere nevnt er Barneombudet avhengig av å ha godt faglig begrunnede forslag og kommentarer. Barneombudet skal være barns talsperson i en rekke sammenhenger, kunnskap om barn og barns interesser og behov er en viktig forutsetning for å ivareta dette arbeidet. Barneombudet har derfor utviklet kontakt med sentrale forskningsmiljøer som arbeider med forskning om barns oppvekstvilkår. Vi forsøker også å medvirke til at ny kunnskapsinnhenting blir foretatt på felter der det idag er liten eller ingen kunnskap. Barneombudet er en aktiv bruker og formidler av den kunnskap som ulike forskningsinstitusjoner samler inn. I 1987 arbeidet Barneombudet i nært samarbeid med NORAS, Senter for Barneforskning, Forbruker- og administrasjonsdepartementet og Sosialdepartementet i forbindelse med planlegging og utvikling av et eget barneforskningsprogram.

SAMMENDRAG

Barneombudet fikk i 1987 godt over 2000 henvendelser. Ca. 10-15 pst. av henvendelsene kommer fra barn direkte. Antall henvendelser og saker har økt de siste årene. Det er stor bredde i Barneombudets brukergruppe. Henvendelsene kommer fra offentlige myndigheter på lokalt og sentralt hold, voksne enkeltpersoner, ulike fagfolk, organisasjoner, offentlige og private institusjoner (skoler, barnehager), næringsliv, presse, universiteter, høyskoler, forskningsmiljøer, politikere og fra barn og unge sjøl.

Uttalelser fra Barneombudet har stor betydning

Siden Barneombudet ikke forvalter noen eksplisitt lov, eller har formell myndighet innenfor enkeltområder, er det vanskelig å måle effekten av ombudets arbeid. Et problem er også at resultatene av dagens holdningsskapende arbeid og vår informasjonsvirksomhet, samt forslag til lovendringer og større omprioriteringer til fordel for barn først vil vise seg om noen år.

Et annet viktig moment er at Barneombudet til nå ikke selv har hatt ressurser til å følge opp og analysere resultatene av de ulike sakene, sett i lys av Barneombudets aktive engasjement. I mange av de enkeltsaker Barneombudet årlig arbeider med, har vi imidlertid erfaring for at Barneombudets uttalelser har stor betydning. Det er ofte av stor verdi å ha en faglig uttalelse fra en uavhengig instans, som kan se problemstillingene primært ut fra barns situasjon. Et viktig resultat av arbeidet er at barns oppvekstvilkår kommer "på dagsorden", og barna interesser blir synliggjort. En sentral arbeidsoppgave er blant annet å avgi høringsuttalelser til offentlige utredninger. I 1987 ga ombudet 21 høringsuttalelser.

I 1987 har vi flere eksempler på positive resultater i saker som Barneombudet har arbeidet med i de siste årene, og der Barneombudet har vært en aktiv pådriver for å få styrket barns rettsstilling. Som eks. nevnes:

- endringer i Barnelovens §30 som slår fast at bruk av straff og annen behandling som kan sette barns fysiske eller psykiske helse i fare ikke er akseptabelt,
- et aktivt engasjement fra planmyndighetenes side for å styrke barns interesser i planleggingen. Ved utgangen av 1987 forelå det utkast til endringer i Plan- og bygningsloven og Rikspolitiske retningslinjer som har som mål å synliggjøre hensynet til barn i all planlegging, blant annet ved å stille krav til planprosessen, samt krav til at hensynet til barn skal gis økt prioritet.

- krav til lov, forskrifter og kommunale konsesjonsordninger i forbindelse med offentlig visning, utleie og salg av videogrammer,
- utarbeidelse av forskrifter for barn på sykehus, som gir barn konkrete rettigheter.

Informasjonsarbeid sentralt

Et arbeidsområde som også i 1987 ble gitt høy prioritet var informasjonsvirksomhet om ulike sider ved barns oppvekstvilkår. Barneombudet holdt 60 foredrag i ulike deler av landet, tilsammen var ca. 4.500 mennesker tilstede ved disse arrangementene. Barneombudet besøkte 29 ulike kommuner i 1987.

Barneombudet hadde også et aktivt forhold til pressen, og fikk omtale i ca. 1500 presseoppslag, der Barneombudet deltok i den offentlige debatt om ulike sider ved barns oppvekstvilkår.

Barneombudets årsmelding for 1986 ble i 1987 spredt til alle landets grunnskoler i form av et eget sammendrag beregnet på barn og unge. Årsmeldingen inneholdt foruten rapport over virksomheten, en seminarrapport om "Adkomstveier til nye boligområder", og en rapport om erfaringene fra den åpne høringen om "Sårbare barnegrupper". Barneombudet brukte med dette årsmeldingen til å spre kunnskap om sentrale oppvekstmiljøpolitiske emner. Årsmeldingen ble derfor spredt både til politiske, administrative og faglige miljøer.

Barneombudets arbeid har avdekket et stort behov for samlet og lett tilgjengelig informasjon om barns levekår. Barneombudet ga i 1987 ut heftet "Fakta om barn i Norge", med en kortfattet samling sentrale data om barns levekår. Heftet fikk en svært positiv mottakelse. Hele opplaget på 9000 eksemplarer ble distribuert med stor bredde i brukergruppen. Særlig har etterspørselen vært stor fra offentlige kontorer i ulike deler av forvaltningen, skoler og biblioteker.

Sentrale saksområder i 1987

Andre sentrale saksområder i 1987 var:

- barn og trafikksikkerhet i boligområder. Barneombudet arbeider for separering av trafikk og lekemiljøene og er bekymret for en utvikling der en stadig økende andel av nye boligområder bygges med biltilgjengelighet fram til hver enkelt bolig.
- sikring av barn i bil. Barneombudet har foreslått et regelverk som krever at alle barn skal sikres med tilpasset sikringsutstyr i bil. I 1987 var det ingen krav til sikring av barn under 15 år i det eksisterende regelverk.

- forebygging av barneulykker, spesielt i hjem og næmiljø. Barneombudet deltok i Samarbeidsutvalget for barnesikkerhet, og har jevnlig kontakt med Statens forurensningstilsyn for å få fortgang i arbeidet med å forebygge barneulykker. Norge har f.eks. flest barneulykker i hjemmet i forhold til de andre nordiske landene. Barneombudet arbeider for at det skal stilles barnesikkerhetskrav til alle nye boliger.
- Barns forhold til den nye mediasituasjonen. Hensynet til barn er for dårlig ivaretatt i forslag til lov og forskrifter om offentlig visning, utleie og salg av videogrammer. Videre blir barnehensyn satt tilside av NRK og i debatten om reklame i mediene.
- Barns situasjon ved skilsmisse og samværsrett. Barneombudet får årlig en rekke henvendelser fra foreldre og barn om problemer vedrørende skilsmisse og senere utøvelsen av samværsretten. Barneombudet skal avvise enkeltsakene, men har med bakgrunn i disse henvendelsene foreslått obligatorisk rådgivning før separasjon til alle med barn under 16 år. Videre har Barneombudet foreslått en rekke endringer i lov om barn og foreldre. Disse vil bli fremmet via en egen prp. fra Justisdepartementet i 1988.
- Synliggjøring av asylsøkerbarnas situasjon. Barneombudet har i 1987 engasjert seg i asylsøkeres barn og umyndige asylsøkeres situasjon. Målet er å få økt oppmerksomhet rundt spesielle problemer som barn har som asylsøkere. Barneombudet sendte i den forbindelse en henvendelse til 45 kommuner og ba om deres erfaringer fra arbeidet med å sikre asylsøkerbarna grunnskoleutdanning. Rapport fra dette arbeidet vil foreligge tidlig i 1988.
- Initiering av forskning om barns levekår. Barneombudet har bred kontaktflate i forskningsmiljøene som arbeider med barneforskning. Barneombudet er ved siden av å være en aktiv bruker av forskningen, også opptatt av å påvirke andre til å ta opp problemstillinger der det idag er mangel på kunnskap.

Ombudets personell og ressursituasjon

Det må være et sentralt ansvar å sørge for at Barneombudet har en administrasjon som kan imøtekomme de krav som stilles i lov og instruks. En stab på totalt 4 ansatte, inkl. ombudet selv, setter klare grenser for det arbeidet som kan utføres. Barneombudets budsjettsituasjon i 1987 var svært vanskelig, noe som begrenset arbeidsmulighetene innenfor flere av saksområdene. Budsjettet ga f.eks. ikke rom for å kjøpe eksterne konsulent-tjenester eller å ansette faglig ekstrahjelp.

Bemanningen skal årlig ha ansvaret for å behandle over 2000 henvendelser, og holde seg faglig ajour innenfor mange saksområder, samt følge med og ta initiativ i forhold til den til enhver tid aktuelle samfunnsdebatt om barns levekår. Således tilbyr kontoret idag et anstrengt og hardt arbeidsmiljø. Dette kombinert med at stillingene er plassert lavt på lønnsstigene, innebærer en større gjennomtrekk i staben enn ønskelig er. Barneombudet har i de siste årene arbeidet for å få utvidet staben, og få økte budsjetttrammer slik at ombudsfunksjonen kan ivaretas på en sterkere måte.

DEL 3

1. Lov og instruks for Barneombudet	29
2. Regnskapsoversikt for 1987 med kommentarer	34
3. Oversikt over høringsuttalelser som Barneombudet har avgitt	36
4. Tabeller som beskriver Barneombudets arbeid i 1987	45
5. Oversikt over alle P-saker Barneombudet har arbeidet med i 1987	75
6. Oversikt over behandlingsform for en enkeltsak	81

1) LOV OG INSTRUKS FOR BARNEOMBUDET

LOV OM BARNEOMBUD

§ 1 (formål)

Denne lov har til formål å bidra til å fremme barns interesser i samfunnet.

§ 2 (barneombud)

Kongen oppnevner for 4 år om gangen et barneombud.

Kongen oppnevner et råd som skal virke som et rådgivende organ for barneombudet.

§ 3 (Ombudets oppgaver)

Ombudet har til oppgave å fremme barns interesser overfor det offentlige og private, og skal følge med i utviklingen av barns oppvekstvilkår.

Ombudet skal særlig:

- a) av eget tiltak eller som høringsinstans ivareta barns interesser i samband med planlegging og utredning på alle felter,
- b) følge med i at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt,
- c) foreslå tiltak som kan styrke barns rettssikkerhet,
- d) fremme forslag til tiltak som kan løse eller forebygge konflikter mellom barn og samfunn,
- e) følge med i at det gis tilstrekkelig informasjon til det offentlige og private om barns rettigheter og tiltak de har behov for.

Ombudet kan virke av eget tiltak eller etter henvendelse fra andre. Barneombudet avgjør selv om en henvendelse gir tilstrekkelig grunn til behandling.

§ 4 (adgang til institusjoner og opplysningsplikt m.v.)

Ombudet skal ha fri adgang til alle offentlige og private institusjoner for barn.

Offentlige myndigheter og offentlige og private institusjoner for barn skal uten hinder av taushetsplikt gi Ombudet de opplysninger som trengs for å utføre Ombudets oppgaver etter denne lov. Opplysninger som trengs for å utføre Ombudets oppgave etter § 3 annet ledd bokstav b, kan, uten hinder av taushetsplikt, også kreves fra andre. Når det kan kreves opplysninger etter dette ledd, kan også protokoller og andre dokumenter kreves framlagt.

Reglene i tvistemålslovens § 204 nr. 1 og §§ 205-209 får tilsvarende anvendelse for Ombudets rett til å kreve opplysninger. Tvist om anvendelsen av disse reglene kan bringes inn for herreds- eller byretten, som avgjør spørsmålet ved kjennelse.

§ 5 (uttalelser fra Ombudet)

Ombudet har rett til å uttale seg om forhold som går inn under arbeidsområdet. Ombudet bestemmer selv hvem uttalelsene skal rettes til.

§ 6 (instruks for Ombud og Rådet)

Kongen fastsetter en alminnelig instruks for Ombudets og Rådets organisasjon og saksbehandling. For øvrig utfører Ombudet og Rådet sine oppgaver selvstendig og uavhengig.

§ 7 (ikrafttreden m.m.)

Denne lov gjelder også for Svalbard.

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

INSTRUKS FOR BARNEOMBUDET OG DETS RÅD

Fastsatt ved Kongelig resolusjon av 11. september 1981 i medhold av § 6 i lov om barneombud av 6. mars 1981 nr. 5.

§ 1 Oppgaver

Barneombudet skal i henhold til denne instruks utføre de oppgaver det er pålagt ifølge lov om barneombud. Ombudet skal i sin virksomhet arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet har ikke myndighet til å avgjøre saker eller omstøte vedtak i forvaltningen. Med barn menes her personer opptil nådd myndighetsalder.

Ombudet skal sørge for å holde offentligheten orientert om sitt arbeid.

§ 2 Hvordan saker blir tatt opp

Ombudet tar opp saker av eget tiltak eller etter henvendelse fra andre.

Enhver kan henvende seg til ombudet. Muntlige henvendelser skal ombudet sørge for blir satt opp skriftlig.

Den som henvender seg til ombudet, bør så vidt mulig gjøre rede for de grunner henvendelsen bygger på og legge frem de opplysninger og dokumenter som måtte finnes i saken.

Dersom henvendelsen angår et bestemt barn, og henvendelsen ikke kommer fra barnet selv skal ombudet ikke behandle saken uten barnets samtykke. Når barnets alder tilsier det, skal også vergens samtykke innhentes. Dersom almene hensyn tilsier det, kan ombudet behandle saken, selv om samtykke som nevnt ikke er innhentet.

§ 3 Avvisning

Ombudet skal avvise henvendelser om konkrete enkeltkonflikter mellom et barn og dets foresatte, mellom foresatte innbyrdes om utøvelse av foreldreansvar og lignende saker.

Ombudet skal i slike tilfeller opplyse om grunnen til avvisningen og gi informasjon om eventuelle eksisterende instanser som har til oppgave å behandle konflikter av denne type.

Ombudets avvisning kan ikke påklages.

§ 4 Henvisning

Henvendelser angående forhold som i det vesentlige angår lovanvendelses- eller saksbehandlingsspørsmål, skal ombudet henvide til Sivilombudsmannen når denne har kompetanse.

Angår en henvendelse forhold som kan bringes inn for forvaltningsorgan, kan den som henvender seg til ombudet, henvises til å ta saken opp med vedkommende organ. Ombudet kan også selv oversende saken dit.

Angår en henvendelse forhold som kan bringes inn for påtalemyndighet eller spesielt tilsynsorgan, kan ombudet etter nærmere undersøkelse av sakens omstendigheter oversende saken til vedkommende myndighet dersom vilkårene i fvl. § 13 b nr. 6 er til stede.

§ 5 Henleggelse

Finner ombudet at det forhold en henvendelse gjelder, ikke gir grunn til kritikk eller annen oppfølging, kan saken henlegges. Ombudet kan videre henlegge en sak dersom det forhold henvendelsen gjelder, er rettet eller opphørt.

Ombudet kan på ethvert trinn i saksbehandlingen også ut fra arbeidsmessige grunner henlegge en sak. Ombudet bør imidlertid søke å behandle et representativt utvalg av saker.

Den som har henvendt seg til ombudet, skal underrettes om henleggelsen og grunnen til den.

Ombudets henleggelse kan ikke påklages.

§ 6 Saksbehandlingsregler

Forvaltningslovens kap. I-III og offentlighetsloven gjelder for ombudets virksomhet.

Ombudet skal før det avgir sin uttalelse påse at saken er så godt opplyst som mulig. Ombudet avgjør hvilke skritt som bør tas til avklaring av saksforholdet.

Også når det ikke følger av andre regler, skal ombudet bevare taushet om kilden for opplysninger det har benyttet seg av, når kilden uttrykkelig har betinget seg dette.

§ 7 Ombudets uttalelse i saken

Ombudet skal personlig ta standpunkt i alle saker som det har tatt opp til behandling og som ikke er blitt henlagt etter instruksens § 5. Som hovedregel skal ombudets standpunkt formes som en skriftlig uttalelse med begrunnelse.

Ombudet bestemmer selv hvem uttalelsen skal rettes til. Uttalelsen kan også rettes til presse og kringkasting eller andre, i den utstrekning ombudet finner det hensiktsmessig.

Ombudet skal ikke uttale seg om lovligheten av et forhold når Sivilombusmannen har avgitt uttalelse eller når forholdet enten er avgjort av domstolene eller brakt inn for domstolene til avgjørelse. Ombudet kan likevel kritisere den faktiske og rettslige tilstand som Sivilombudsmannen uttalelser eller domstolenes avgjørelse avdekker.

§ 8 Årlig rapport

Ombudet skal hvert år innen 1. april avgi en rapport til departementet om sin virksomhet i det foregående kalenderår. Rapporten skal være offentlig tilgjengelig.

§ 9 Personal- og økonomiforvaltning

Ombudet utnevnes i statsråd for fire år om gangen. Ingen kan være ombud for mer enn åtte år til sammen.

Til disposisjon for sitt arbeid har ombudet et sekretariat. Sekretariatets medarbeidere ansettes etter regler som gis av departementet.

Ombudets kontorsjef er fast stedfortreder for ombudet. Ombudet og dets saksbehandlere bør ha en variert faglig sammensetning. Reglementet for økonomiforvaltningen i departementene og reglement for departementenes organisasjon og saksbehandling skal gjelde så langt det passer.

§ 10 Barneombudets råd

I tilknytning til ombudet opprettes det et råd. Rådet utnevnes i statsråd for fire år om gangen. Det består av seks medlemmer med personlige varamedlemmer, foruten ombudet selv, som er rådets leder.

Departementene har fullmakt til å foreta suppleringsoppnevninger, dersom et medlem eller varamedlem fratrer i perioden.

Rådet skal fungere som et rådgivende, konsultativt organ for Barneombudet, og skal bistå ombudet i dets arbeid ved å drøfte spørsmål vedrørende ombudets virksomhet. Både ombudet og de øvrige rådsmedlemmer kan ta opp spørsmål som de mener bør drøftes. Ombudet kan legge spørsmål om løsning av enkeltsaker frem også for enkeltmedlemmer av rådet.

Rådet skal ikke ha noen utadrettet funksjon og heller ingen besluttende myndighet i forhold til ombudet.

Rådet bør møtes med regelmessige mellomrom minst fire ganger i året. Dersom minst to rådsmedlemmer forlanger det, skal rådet innkalles til ekstraordinært møte. Innkallelse til rådsmøter foretas av ombudet med minst to ukers varsel. Dagsorden og sakspapirer skal utsendes minst en uke før møtet.

Departementet har rett til å delta i rådets møter.
Ombudet kan gi andre adgang til å delta i møtene.

Det skal føres referat fra møtene i rådet.

§ 11 Ikrafttredelse

Denne instruks trer i kraft straks.

2) REGNSKAPSOVERSIKT MED KOMMENTARER FOR 1987

POST	REGNSKAP
Post 01	Lønn og godtgjørelser
Post 01.1	Organiserte stillingshjølner 822.697
Post 01.2	Ekstrahjelp 43.002
Post 01.7	Godtgjørelse styrer, råd og utvalg 8.259
Post 01.8	Trygder og pensjoner 148.323
Sum post 01	
Tillatelse til overskridelse på inntil kr. 18.000,- jfr. FAOs brev av 10.4.87.	
Totalt post: 01:	1.024.000
Post 11 Varer og tjenester	
Post	
11.1	Kontorutstyr 61.523
11.2	Forbruksmateriell 42.709
11.3	Reiseutgifter m.m. 29.056
11.4	Kontortjenester m.m. 256.718
11.5	Opplysningsvirksomhet/møter 58.684
11.9	Bygningers drift/lokalleie 161.913
11. VARER OG TJENESTER	611.503
Totalt kap. 1550	1.635.000

Kommentar

Barneombudet hadde i 1987 et forbruk på kr. 1.635.000,-. Vel 60 prosent av forbruket gikk til dekning av lønnsutgifter.

Barneombudets EDB anlegg ble utvidet i 1987, ved innkjøp av en 3dje terminal. Innføring av tekstbehandling har ført til vesentlige arbeidsbesparelser, og økt effektiviteten på kontorsektoren. Utgifter til innkjøp av nytt utstyr og vedlikehold av EDB-anlegget kostet kr. 55.000,-.

Post 11.4 kontortjenester dekker bl.a. utgifter til vikarbyråer (ved ferieavvikling, sykdom), trykningsutgifter, porto, telefon og annonser av ledige stillinger.

Det ble avholdt 3 rådsmøter. Utgiftene til rådsmøtene var kr. 34.000,-.

3) **OVERSIKT OVER HØRINGSUTTALELSER SOM BARNEOMBUDET HAR AVGITT FRA 1982 - 1987**

AVGITTE HØRINGSUTTALELSER 1987

1. Høringsuttalelse - Forslag om endring i forskrifter om barnevernsinstitusjoner av 28. november 1984.
Til Sosialdepartementet 26.02.87.
2. Høringsbrev - Utredning om livslang læring.
Til Kirke- og undervisningsdepartementet 11.03.87.
3. Høringsuttalelse - Utkast til forskrift om forbud mot produksjon, import, omsetning m.v. av oljelamper med løs vekeholder, farget lampeolje og konsentrert farge beregnet for tilsetning til lampeolje.
Til Statens Forurensningstilsyn 11.03.87.
4. Høringsuttalelse - Barneloven - Spørsmål om endringer i enkelte lovregler om samværsrett og hvem barn skal bo hos.
Til Justisdepartementet 14.04.87.
5. Høringsuttalelse - Erstatningsloven - Forslag om standardiserte erstatningsregler for personskade påført barn.
Til Justisdepartementet 26.05.87.
6. Høringsuttalelse til notat om endring i påtale-reglene ved kvinnemishandling.
Til Justisdepartementet 04.06.87.
7. Høringsuttalelse - Barnesikker emballasje - utkast til forskrift.
Til Statens Forurensningstilsyn 11.06.87.
8. Høringsuttalelse - Utkast til Ot.prp. om lov om endringer i jernbaneloven av 12. august 1848 og jernbaneansvarsloven av 10. juni 1977 nr. 73.
Til Samferdselsdepartementet 15.06.87.
9. Høringsuttalelse - Utkast til proposisjon om endringer i barneloven - fatsettelse av underholdsbidrag til barn.
Til Justisdepartementet 02.07.87.
10. Høring - NOU 1987:18 Forenkling av rettsregler og rettslig regulering.
Til Forbruker- og administrasjonsdepartementet 25.08.87.
11. Høringsuttalelse til forslag om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn.
Til Statens Vegvesen 27.08.87.

12. Høringsuttalelse - Forskrift for barn på sykehus.
Til Sosialdepartementet 07.10.87.
13. Høringsuttalelse - Utkast til forskrifter om film
og videogram.
Til Kultur- og vitenskapsdepartementet 08.10.87.
14. Høringsuttalelse Barneloven - Samværsrett når
foreldrene ikke har levd sammen etter at barnet ble
født m.v.
Til Justisdepartementet 15.10.87.
15. Høringsuttalelse - Arbeidet med de norske
sigøynerne - rapport fra arbeidsgruppe 1987.
Til Sosialdepartementet 16.11.87.
16. Høringsuttalelse - NOU 1987:21 Samordning av
lover om arealdisponering.
Til Miljøverndepartementet 18.11.87.
17. Høringsuttalelse - Barneplan for Stavanger 0-12 år,
1989-1992. Måsettingsnotat.
Til Stavanger kommune 20.11.87.
18. Høringsuttalelse - Forslag om endring av forskrift
om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med
motorvogn - påbud om bruk av styrthjelm / gebyrenes
størrelse.
Til Statens Vegvesen 20.11.87.
19. Høringsuttalelse - Utkast til boligbrosjyre
"sikkerhet for aktive barn".
Til Statens forurensningstilsyn 26.11.87.
20. Høringsuttalelse til mannsrolleutvalgets arbeids-
rapport nr. 1 "Menn og omsorg".
Til Mannsrolleutvalget 01.12.87.
21. Høringsuttalelse - NOU 1987:23 Retningslinjer for
prioriteringer innen norsk helsetjeneste.
NOU 1987:25 Sykehustjenester i Norge. Organisering
og finansiering.
Til Sosialdepartementet 10.12.87.

AVGITTE HØRINGSUTTALELSER 1986

1. Høringsuttalelse - Utkast til veiledning om etablering og drift av barneparker.
Til Forbruker- og administrasjonsdepartementet
14.02.86.
2. Høringsuttalelse - Tiltak til vern mot tobakkskader.
Til Sosialdepartementet 19.03.86.
3. Høringsuttalelse om aldersgrense for jakt- og fangsutøvelse.
Til Miljøverndepartementet 08.04.86.
4. NOU 1985:18 Lov om sosiale tjenester m.v.
Høringsuttalelse.
Til Sosialdepartementet 10.04.86.
5. Høringsuttalelse til endringer i Lov av 17. juli 1953 nr. 14 om barnevern - Ot.prp. (1985/86).
Til Sosialdepartementet 29.04.86
6. Høringsuttalelse til NOU 1985:37 Sykehusobduksjon.
Til Sosialdepartementet 01.07.86.
7. Høringsuttalelse til forslag om fjerning av førekortplikt på lukket bane for go-kart med slagvolum inntil 125 ccm.
Til Statens Vegvesen, Vegdirektoratet, 03.07.86
8. Uttalelse vedrørende notatet "Hvilke lovgivningsmessige tiltak bør finne sted vedrørende befruktning utenfor kroppen.
Til Sosialdepartementet 27.08.86.
9. NOU 1985:34 Levekår for psykisk utviklingshemmede.
Høringsuttalelse.
Til Sosialdepartementet 28.08.86.
10. NOU 1986:2 Innstilling til ny ekteskapslov. Del I.
Til Justisdepartementet 14.11.86.
11. Utredning fra familiepedagogisk utvalg: Familie og oppdragelse. Hva kan gjøres for å støtte foreldrene i oppdragelsesarbeidet. Høringsuttalelse.
Til Kirke- og Undervisningsdepartementet 21.11.86.

HØRINGSUTTALELSER AVGITT I 1985

1. Høringsuttalelse til utkast til mønsterplan for grunnskolen.
Til Grunnskolerådet 01.02.85.
2. Høringsuttalelse til lov om ombud m.v. for funksjons-
hemmede - skisse til lov.
Til Sosialdepartementet 15.02.85.
3. NOU 1984:20 Framtidig organisering av fritidshjem.
Til Forbruker- og administrasjonsdepartementet
14.03.85.
4. Høringsuttalelse til NOU 1984:9 Forenklinger i
byggningsloven m.v. II.
Til Kommunal- og arbeidsdepartementet 25.03.85.
5. Konsekvensanalyser i tilknytning til vegutredning
eller hovedplan for større vegutbyggingsprosjekter.
Til Vegdirektoratet 27.03.85.
6. Utkast til rammeplan for trafikksikkerhetsforskning
1986 - 1989.
Til Statens Vegvesen, Vegdirektoratet 28.03.85.
7. Straffelovrådets utredning om pornografi.
Til Justisdepartementet 29.03.85.
8. Høringsuttalelse - Barn som trenger særskilt hjelp og
støtte.
Til Oslo kommune, Barnehagekontoret 11.04.85.
9. Høringsuttalelse - Forslag om opphevelse av markeds-
føringslovens §§ 4 og 5.
Til Forbruker- og administrasjonsdepartementet
25.04.85.
10. Høringsuttalelse til mønsterplanen for grunnskolen.
Revidert utgave - Fagplandelen.
Til Grunnskolerådet 30.04.85.
11. Uttalelse til stortingsmeldinga om familiepolitikken
(nr. 50 1984.85).
Til Stortingets sosialkomite 21.05.85.
12. Uttalelse vedrørende notatet "Hvilke lovmessige tiltak
bør finne sted vedrørende kunstig befruktning."
Til Sosialdepartementet 20.06.85.
13. Høringsuttalelse til innstilling fra arbeidsgruppe om
samarbeid barnehage - skole.
Til Forbruker- og administrasjonsdepartementet og
Kirke- og Undervisningsdepartementet 25.06.85.
14. Arealnormsaken - Endringer i barnehagelovens for-
skrifter om areal og bemanning.
Til Oslo kommune, Barnehagekontoret, 08.08.85.

15. Sikkerhetsegenskaper ved barnepulk - utarbeidelse av retningslinjer.
Til Statens Forurensningstilsyn 09.08.85.
16. Tiltak for å redusere motorsykkelukken.
Til Vegdirektoratet 03.09.85.
17. Høringsuttalelse til "Vegsystem og vegstandard".
Til Statens Vegvesen, Vegdirektoratet 04.10.85.
18. Høringsuttalelse til NOU 1984:9 Forenklinger i bygningsloven m.v. III
Til Kommunal- og Arbeidsdepartementet 17.10.85.
19. Høringsuttalelse til forslag om innføring av obligatorisk mopedføreropplæring m.v.
Til Statens Vegvesen, Vegdirektoratet 14.10.85.
20. Høringsuttalelse til NOU 1985:11 TV 2.
Til Kultur- og Vitenskapdepartementet 15.11.85.
21. Rapport om forebyggende barnevern i Oslo.
"Bedre barndom" - Høringsbrev.
Til Oslo kommune, barnevernkantoret 21.11.85.

HØRINGSUTTALELSER AVGITT I 1984

1. Revisjon av lov av 6. mars 1970 nr. 4 om tilskudd til private skoler - saksbehandlingsregler.
Til Kirke- og undervisningsdepartementet 07.02.84.
2. Utkast til retningslinjer for praktisering av barnehagelovens formålsparagraf.
Til Forbruker- og administrasjonsdepartementet 13.02.84.
3. Tilleggs kommentarer til utkast til nye trafikkregler.
Til Statens Vegvesen 23.02.84.
4. Bruksplikt for bilbelter i baksetet og økning av gebyrsatsene.
Til Vegdirektoratet 13.03.84.
5. Forslag til nye forskrifter etter veglovens § 13 (vegnormalparagrafen).
Til Statens Vegvesen 08.05.84.
6. Utkast til rundskriv om barn med funksjonshemninger i barnehage.
Til Forbruker- og administrasjonsdepartementet 11.05.84.

7. Om grunnskolen.
Til Kirke- og undervisningskomiteen i Stortinget
15.05.84.
8. NOU 1983:47 "Ny fremmedlov".
Til Justisdepartementet 01.06.84.
9. Byggeforskriftenes sikkerhetskrav til trapper,
balkongrekkverk, m.v.
Til Kommunal- og arbeidsdepartementet 01.08.84.
10. Forslag til vedtektsendring av bygningslovens § 12.4 i
Tjøme kommune.
Fylkesmannen i Vestfold 02.08.84.
11. Endring av forskrifter om barnehagens lokaler, ute-
områder og bemanning.
Til Forbruker- og administrasjonsdepartementet
16.08.84.
12. NOU 1984:5 Kringkastingsreklame.
Til Kultur- og vitenskapsdepartementet 16.08.84.
13. Produktkontroll - retningslinjer for sikkerheten ved
leketøy.
Til Statens forurensningstilsyn 30.08.84.
14. Bruk av snøscooter på offentlig veg.
Til Vegdirektoratet 03.09.84.
15. Nytt inntektssystem for kommunene.
Uttalelse til Stortinget 05.10.84.
16. Deregulering av bygningsloven.
Til Kommunal- og arbeidsdepartementet 19.10.84.
17. NOU 1983:57 Straffelovgivning under utforming.
Til Justisdepartementet 31.10.84.
18. Spørsmål om tilsutning til (1) Europarådskonvensjonen
20.05.80 om anerkjennelse og fullbyrdelse av avgjørel-
ser om foreldremyndighet og om gjenoppretting av for-
eldremyndighet og (2) Haagkonvensjonen 25.10.80 om de
sivile sider ved internasjonal barnebortføring.
Til Justisdepartementet 02.11.84.
19. Videogram med ulovlig innhold.
Til Justiskomiteen i Stortinget 12.11.84.
20. NOU 1984:17 Perinatal omsorg i Norge.
Til Sosialdepartementet 30.11.84.
21. NOU 1984:6 Personbiltrafikk.
Til Samferdselsdepartementet 30.11.84.

HØRINGSUTTALELSER AVGITT I 1983

1. NOU 1982:26 Barnemishandling og omsorgssvikt.
Til Sosialdepartementet 01.02.83
2. NOU 1982:14 Om fastsettelse og innkreving av underholdsbidrag, høringsbrev nr. 2.
Til Justisdepartementet 10.03.83.
3. Handlingsprogram om tiltak mot kvinnemishandling.
Til Sosialdepartementet 19.05.83.
4. Utkast til føresegner og standardfrådrag for utgifter ved bruk av samværsrett.
Til Finansdepartementet 02.06.83.
5. NOU 1983:3 Massemedia og mediepolitikk.
Til Kultur- og vitenskapsdepartementet 10.06.83.
6. NOU 1982:27 Funksjonsfordeling og administrasjonsordninger.
Til Kommunal- og arbeidsdepartementet 23.06.83.
7. Innstilling om arbeidsmiljøloven og unge arbeidstakere.
til Kommunal- og arbeidsdepartementet 30.06.83.
8. NOU 1983:15 Planlov.
Til Miljøverndepartementet 30.06.83.
9. Utkast til endringer i byggeforskriftene av 1. august 1969 som følge av endringer i bygningsloven vedtatt 27. mai 1983.
Til Kommunal- og arbeidsdepartementet 01.07.83.
10. Utkast til forbud mot svært brennbare tekstilprodukter.
Til Statens forurensningstilsyn 08.07.83.
11. Lovbestemmelser, forskrifter og retningslinjer om fylkeskommunens ansvar innen barnevernet og barneverninstitusjoner.
Til Sosialdepartementet 26.07.83.
12. Revisjon av lov av 6. mars 1970 nr. 4 om tilskudd til private skoler.
Til Kirke- og undervisningsdepartementet 09.08.83.
13. Utkast til endring av førerkortforskriftenes § 5 med sikte på senking av aldersgrensen for moped/motorsykkel og go-kart på lukket bane.
Til Statens Vegvesen 12.08.83.
14. NOU 1982:38 Nemnder på kommuneplan.
Til Kommunal- og arbeidsdepartementet 12.08.83.

15. NOU 1983:9 Lov om film og video.
Til Justisdepartementet 05.09.83.
16. Utkast til endringer i gjeldende regler og om fast-
setjing av karakterar og om vitnemål.
Til Kyrkje- og undervisningsdepartementet 15.09.83.
17. Utkast til forskrifter om motoriserte transportleketøy
for barn.
Til Statens forurensningstilsyn 15.09.83.
18. Utkast til lov om adopsjon.
Til Forbruker- og administrasjonsdepartementet
14.10.83.
19. Utkast til nye trafikkregler.
Til Statens Vegvesen 31.10.83.
20. Forslag fra planlovutvlaget om utvidete bestemmelser
om bebyggelsesplan m.v.
Til Miljøverndepartementet 30.12.83.
21. Kommentarer til statsbudsjettet - Grunnskolen.
Til Kirke- og undervisningskomiteen i Stortinget
08.10.83.
22. Supplement til NOU 1983:15 Planlov - Delinnstilling om
konsekvensutredningen.
Til Miljøverndepartementet 04.01.84.
23. Forslag til forskrifter om varsling av arbeid på
offentlig veg.
Til Vegdirektoratet 12.01.84.

HØRINGSUTTALELSER AVGITT I 1982

1. Ethiske retningslinjer for forskning på barn -
pediatrisk forskningsetikk.
Til Norges almenvitenskapelige forskningsråd 23.03.82.
2. Forslag til endringer i lov om barnehager med
forskrifter.
Til Forbruker- og administrasjonsdepartementet
23.04.82.
3. Utkast til forskrifter om inntak i den videregående
skolen.
Til Kirke- og undervisningsdepartementet 12.05.82.
4. Rapport nr. 28 "Forslag til forskning om børns
trafikksikkerhed" fra Nordisk Trafikksikkerhetsråd.
Til Vegdirektoratet 13.05.82.

5. NOU 1981:35 Politiets rolle i samfunnet, del I.
Til Justisdepartementet 14.07.82.
6. NOU 1982:13 Forenklinger i bygningsloven.
Til Kommunal- og arbeidsdepartementet 16.08.82.
7. Forslag til Norsk Standard for leketøy.
Til Norges Standardiseringsforbund 24.08.82.
8. NOU 1982:14 Fastsettelse og innkreving av under-
hodningsbidrag.
Til Justisdepartementet 07.09.82.
9. Skolebygg tilpasset elever med spesielle behov.
Grunnskolerådets ERFA-publikasjon nr. 26/82.
Til Grunnskolerådet 17.09.82.
10. Endring i grunnskolelovens § 38 nr. 1d, om tilskott
til skyss.
Til Kirke- og undervisningsdepartementet 28.09.82.
11. NOU 1982:10 Spesialistene i helsetjenesten, pleie-
hjemmene m.v.
Til Sosialdepartementet 06.10.82.
12. Utkast til retningslinjer for reklame til barn, Det
Internasjonale Handelskammer.
Til Forbrukerrådet 25.10.82.
13. Verktøykassa hefte 6, "Kontroll av Planforslag -
Eksempel: Reguleringsplan".
Til Norsk institutt for by- og regionsforskning
01.12.82.
14. Forslag til prosjekt/temaer for trafikksikkerhets-
forskning.
Til Vegdirektoratet 01.12.82.
15. Innstilling om endringer i arbeidsmiljølovens arbeids-
tidsbestemmelser.
Til Forbruker- og administrasjonsdepartementet
09.12.82.
16. NOU 1982:15 Nytt inntektssystem for kommunene.
Til Kommunal- og arbeidsdepartementet 30.12.82.

4) TABELLER SOM BESKRIVER BARNEOMBUDETS VIRKSOMHET I 1987

I det følgende presenteres 30 tabeller som i detalj beskriver Barneombudets arbeid i 1987. I noen av tabellene har vi også tatt med tall fra 1986 for å kunne sammenligne med året før. For spesielt interesserte kan nevnes at årsmeldingen for 1985 inneholder tilsvarende tabeller med oversikt over den første 4-årsperioden i ombudets historie (1982-1985). Årsmeldingen for 1985 kan fåes ved henvendelse til Barneombudet kontor.

Alle henvendelser til barneombudet blir journalisert i løpende post- og telefonjournaler. Muntlige henvendelser blir satt opp skriftlig ved kontoret (§ 2 i instruksen). I tillegg føres en saksjournal for de saker som opprettes p.g.a. henvendelser eller på ombudets eget initiativ. Disse opplysningene danner grunnlag for tabellene som følger.

**TABELL 1: HENVENDELSER AV ULIK TYPE I 1987, 1986 og 1985
ANTALL OG PROSENT.**

SAKSOMRÅDE	1987		1986		1985	
	Antall henv.	% av total	Antall henv.	% av total	Antall henv.	% av total
Henvendelser Vedrørende saker	1.345 ¹⁾		1.315	67	1.402	71
Spørsmål om barns situasjon, rettig- heter, student- veiledning	151 ²⁾		148	8	94	5
Forespørsler om foredrag, deltakelse på kurs, seminar	252		195	9	167	8
Informasjon om og kontakt med ombudet	182 ²⁾		188	10	158	8
Administrasj., økonomi, personale (kun skrift- lige henvendelser)	92		67	3	83	4
Tilsendte rapporter, rundskriv o.l.	103		58	3	61	3
TOTAL	2.125		1.971	100	1.965	99

Kommentar:

Antall henvendelser har økt de siste årene. Spesielt har økningen vært stor når det gjelder forespørsler om foredrag og deltakelse på kurs og seminarer.

- 1) Omfatter både den eller de henvendelser som gjør at Barneombudet tar opp en sak og skriftlig materiale, - dokumenter, uttalelser fra berørte instanser m.v. - som Barneombudet får under arbeidet med saken. Antall henvendelser blir derfor større enn antall saker.
- 2) Kontoret har forenklet registreringsrutiner når det gjelder enkle henvendelser vedrørende informasjon og spørsmål, ca 200 av disse er registrert på sterkt forenkla skjemaer.

TABELL 2: ANTALL SAKER OG SAKSTYPER I 1985, 1986 og 1987

TYPE SAK	1987		1986		1985	
	Antall saker	% av total	Antall saker	% av total	Antall saker	% av total
Enkeltsak	750	86	717	84	670	84
Prinsippsak	97	11	111	13	91	11
Høringsuttalelse	30	3	27	3	37	5
TOTAL	877	100	855	100	798	100

Kommentar:

Antall saker i 1987 er det høyeste siden Barneombudets opprettelse. Antall saker gir et bilde av de henvendelser Barneombudet får til kontoret, kombinert med de saker Barneombudet tar opp på eget initiativ.

Antall saker er derfor også et uttrykk for den kapasitet som kontoret har, og ikke et uttrykk for den mengde av saker/problemområder som det er behov for at Barneombudet arbeider med.

TABELL 3: ALLE STEDFESTEDE SAKER, RESPEKTIVE STEDFESTEDE BARNESAKER I 1987 FORDELT ETTER HVILKEN LANDSDEL HENVENDELSEN KOM FRA.

LANDSDEL	Alle stedfestede saker		Stedfestede barnesaker		Andel barnesaker av samtlige saker fra landsdelen Prosent
	Antall saker	Prosent av total	Antall saker	Prosent av total	
OSLO	200	27.9 %	15	23.4 %	7.5 %
AKERSHUS	98	13.7 %	11	17.2 %	11.2 %
ØSTLANDET ELLERS	129	18.0 %	11	17.2 %	8.5 %
ØSTLANDET TOTALT	427	59.6 %	37	57.8 %	8.7 %
SØRLANDET	21	2.9 %	2	3.1 %	9.5 %
VESTLANDET	135	18.9 %	8	12.5 %	5.9 %
TRØNDELAG	45	6.3 %	8	12.5 %	17.8 %
NORD-NORGE	85	11.9 %	9	14.1 %	10.6 %
UTLANDET	3	0.4 %	0	0.0 %	0.0 %
TOTAL	716 ¹⁾	100.0 %	64 ²⁾	100.0 %	8.9 %

1) Av de 877 sakene som Barneombudet arbeidet med i 1987 er 716 stedfestede. For 34 saker er henvenders adresse ukjent og for 127 saker er stedfestelse ikke aktuelt. Dette er i prinsipielle spørsmål som i hovedsak er reist av sentral myndighet, landomfattende organisasjon eller Barneombudet selv.

2) Av de 78 sakene som er reist av barn er 64 stedfestet. fo 14 saker er henvenders adresse ukjent.

Kommentar:

Av tabellen framgår det at 9 prosent av alle henvendelser kom direkte fra barn. Dette er 2 prosent lavere enn i 1986. Ser en imidlertid på de absolutte tallene, arbeidet Barneombudet med 78 saker fra barn i 1987 mot 79 i 1986. De fleste som kontakter Barneombudet er i alderen 8/10 - 12/14 år.

Det var en stor økning i antall saker fra Vestlandet og Trøndelag i forhold til 1986, en økning på 20 og 19 saker.

**TABELL 4: ALLE STEDFESTEDE SAKER RESPEKTIVE STEDFESTEDE BARNESAKER I 1987.¹⁾
FORDELT ETTER HVILKET FYLKE HENVENDELSEN KOM FRA. ANTALL OG PROSENT.**

FYLKE	Andel av folke- mengden ved utgangen av 1987	Alle sted- festede saker		Stedfestede barnesaker		Andel barne- saker av samtlige saker fra fylket. Prosent
		Antall saker	% av total	Antall saker	% av total	
ØSTFOLD	5,6	32	4,5	6	9,4	18,8
AKERSHUS	9,7	98	13,7	11	17,2	11,2
OSLO	10,7	200	27,9	15	23,4	7,5
HEDMARK	4,5	15	2,1	0	0,0	0,0
OPPLAND	4,4	15	2,1	3	4,7	20,0
BUSKERUD	5,3	33	4,6	0	0,0	0,0
VESTFOLD	4,6	19	2,7	0	0,0	0,0
TELEMARK	3,9	15	2,1	1	1,6	6,7
AUST-AGDER	2,3	13	1,8	1	1,6	7,7
VEST-AGDER	3,4	8	1,1	0	0,0	0,0
ROGALAND	7,8	42	5,9	2	3,1	4,8
HORDALAND	9,6	57	8,0	5	7,8	8,8
SOGN OG FJORDANE	2,5	11	1,5	1	1,6	9,1
MØRE OG ROMSDAL	5,7	25	3,5	2	3,1	8,0
SØR-TRØNDELAG	5,9	28	3,9	4	6,2	14,3
NORD-TRØNDELAG	3,0	17	2,4	4	6,2	23,5
NORDLAND	5,7	31	4,3	6	9,4	19,4
TROMS	3,5	32	4,5	2	3,1	6,25
FINNMARK	1,8	22	3,1	1	1,6	4,5
UTLANDET	-	3	0,4	0	0,0	0,0
TOTAL	-	716	100,1²⁾	64³⁾	99,8	8,9

1) Saker der henvenders adresse er ukjent og saker som er reist av sentrale myndigheter, landsomfattende organisasjoner eller ombudet selv er her holdt utenfor.

2) Av det totale antall saker på 877 er 716 stedfestede. For 34 saker er henvenders adresse ukjent og for 127 saker er stedfestelse ikke aktuell. Dvs. saker som ble reist av sentral myndighet, landsomfattende organisasjon eller av ombudet selv.

3) Av de 78 barnesaker er 64 stedfestet.

Kommentar:

Antall saker fra Oslo har gått noe ned i forhold til 1986, 232 i 1986 mot 200 i 1987.

Antall saker fra Rogaland har økt fra 27 til 42.

TABELL 5: SAKER FORDELT ETTER HVILKET FYLKE HENVENDELSEN KOM FRA OG HVEM SOM REISTE SAKEN. 1987.

FYLKE	HENVENDELSER			
	Barn	Voksne	Andre	Sum
ØSTFOLD	6	23	4	33
AKERSHUS	11	73	14	98
OSLO	15	156	40	211
HEDMARK	0	14	1	15
OPPLAND	3	7	5	15
BUSKERUD	0	25	8	33
VESTFOLD	0	17	5	22
TELEMARK	1	13	1	15
AUST-AGDER	1	11	1	13
VEST-AGDER	0	5	4	9
ROGALAND	2	35	7	44
HORDALAND	5	35	17	57
SOGN OG FJORDANE	1	8	3	12
MØRE OG ROMSDAL	2	19	4	25
SØR-TRØNDELAG	4	20	4	28
NORD-TRØNDELAG	4	12	1	17
NORDLAND	6	20	5	31
TROMS	2	18	13	33
FINNMARK	1	16	5	22
UTLANDET	0	2	1	3
IKKE STEDFESTET SAK ¹⁾	14	25	102	141
SUM	78	554	245²⁾	877

1) I 19 saker er henvenders adresse ukjent og for 122 saker er stedfestelse ikke aktuell. Dette er saker som er reist av fagfolk, sentral myndighet, landsomfattende organisasjon eller av Barneombudet selv.

2) Andre er her saker som er tatt opp av fagfolk, organisasjon, ulike forvaltningsorganer, forskningsinstitutter o.l.

Kommentarer

Økning i antall saker fra 1986 skyldes økningen i saker fra voksne. I 1987 arbeidet Barneombudet med 22 saker flere enn i 1986.

TABELL 6: SAKENE I 1987 OG 1986 FORDELT ETTER HVEM HENVENDELSEN KOM FRA

HVEM SAKEN BLE REIST AV ¹⁾	1987		1986	
	Antall saker	pros.	Antall saker	pros.
Ett eller flere barn	78	8.9	79	9
Voksen enkeltperson	554	63.2	523	61
Fagfolk	34	3.9	22	3
Organisasjon	61	7.0	68	8
Sentralmyndighet	42	4.8	37	4
Kommunal/Fylkeskommunal myndighet	31	3.5	42	5
Institusjon	18	2.1	27	3
Andre (næringsliv media)	5	0.6	7	1
Barneombudets eget initiativ	54	6.2	50	6
SUM	877	100.1	855	100

1) Det står ofte flere henvendelser bak samme sak. Saken registreres imidlertid utfra første henvendelse.

Kommentar

Alle kan skriftlig eller muntlig henvende seg til Barneombudet. Som det framgår av tabellen kommer henvendelsene fra svært ulikt hold.

Flertallet av henvenderne er voksne enkeltpersoner/foreldre. 9 prosent av henvendelsene kommer direkte fra barn

**TABELL 7: SAKER I 1987 FORDELT ETTER BEHANDLINGSFORM
ETTER HVEM SOM FØRST REISTE SAKEN**

Henvender	Avsluttede saker ¹⁾	Saker under arbeid/ Restanser til 1988	Totalt
Barn	72	6	78
Voksne	525	29	554
Andre ²⁾	179	66	244
Totalt	776	101	877

Kommentar

1) Med avsluttede saker menes her saker som er realitetsbehandlet og saker som vi etter instruksens § 3 har avvist. 623 saker ble 1987 realitetsbehandlet og avsluttet ved at Barneombudet ga en konkret uttalelse,, eller fremmet et forslag.

Saker fra barn gis høy prioritet og behandles etter regelen umiddelbart når de kommer til kontoret.

153 saker ble avvist etter instruksens § 3.

Ombudet har etter instruksens § 3 ikke adgang til å behandle konflikter mellom barn og foresatte eller mellom foresatte innbyrdes. Ombudet gir i disse sakene informasjon om begrunnelsen for avvisningen og gir informasjon om eventuelle eksisterende instanser som har som oppgave å behandle konflikter av denne type. De saker og henvendelser som blir avvist på dette grunnlaget er ofte svært tidkrevende for kontoret, idet det ofte gis utstrakt psykologisk og juridisk rådgivning.

I enkelte saker kreves det utstrakt behandling og kjennskap til saken før det besluttes at saken må avvises på formelt grunnlag.

Avviste saker er derfor ekstra tidkrevende og krever også aktiv behandling. Skillet mellom de formelt avviste og behandlede saker er derfor ofte noe flytende.

2) Med "andre" menes her henvendelser fra ulike fagfolk, institusjoner (skoler osv), offentlig forvaltning, organisasjoner, pressgrupper, samt initiativ fra Barneombudet selv.

**TABELL 8: SAKER I 1987 FORDELT ETTER HOVEDBEHANDLINGSFORM.
ANTALL OG PROSENT.**

Behandlingsform	1987		1986		1985	
	Antall saker	% av total	Antall saker	% av total	Antall saker	% av total
Bo avgitt konkret ¹⁾ uttalelse/ tatt standpunkt til konflikten/problemene	170	19.4	187	21.9	149	19
Saken henvist ²⁾	187	21.3	187	22.0	167	21
Saken overført prinsippsak	24	2.7	24	2.8	27	3
Saken henlagt ³⁾	242	27.6	157	18.4	197	25
Behandlede saker	623	71.0	555	65.1	540	68
Avviste saker etter ⁴⁾ instruksens § 3	153	17.4	164	19.2	131	16
Avsluttede saker	776	88.3	719	84.3	671	84
Restanser til 1988	101	11.5	136	15.8	127	16
Totalt	877	99.9	855	100.1	798	100

1) Jfr. instruksens § 7

2) Jfr. instruksens § 4

3) Jfr. instruksens § 5

4) Jfr. instruksens § 3

Kommentar

Det ble avsluttet 57 flere saker i 1987 enn året før. Antall restanser er gått ned. Forøvrig er det i 1987 færre saker som etter instruksens § 3 ble avvist, samtidig som et større antall av sakene ble henlagt (242).

Barneombudet henlegger saker av ulike grunner, jfr. tabell 21.

**TABELL 9: SAKENE FORDELT ETTER SAKSOMRÅDE I 1986 OG 1987.
ANTALL OG PROSENT.**

SAKSOMRÅDE	1987		1986	
	Antall saker	% av total	Antall saker	% av total
1. Barn i spesielle livssituasjoner	196	22.3	174	20.4
2. Barnetilsyn/off. fritidstilbud	59	6.7	55	6.4
3. Skolesaker	130	14.8	129	15.1
4. Kultur/forbruk	71	8.1	79	9.2
5. Familiens situasjon	276	31.5	279	32.6
6. Barn og planlegging	113	12.9	112	13.1
7. Diverse saker	32	3.6	27	3.2
TOTAL	877	99.9	855	100.0

Kommentar

Som det framgår av tabellen er det svært liten endring i fordelingen av antall saker i forhold til saksområdet. Økningen i antallsaker i 1987 skyldes i hovedsak et økende antall saker innenfor saksområde 1, barn i spesielle livssituasjoner.

**TABELL 10: SAKER REIST AV BARN FORDELT ETTER SAKSOMRÅDE
I 1986 OG 1987**

SAKSOMRÅDE	1987 Antall	1986 Antall
1. Barn i spesielle livssituasjoner	14	12
2. Barnetilsyn/off. fritidstilbud	1	3
3. Skolesaker	15	13
4. Kultur/forbruk	10	10
5. Familiens situasjon	25	20
6. Barn og planlegging	9	10
7. Diverse saker	4	11
TOTAL	78	79

Kommentar:

Fordeling av saker reist av barn, i forhold til saksområde har vært ganske lik i de siste årene

TABELL 11: ULIKE TYPER SAKER I 1987 FORDELT PÅ SAKSOMRÅDE. ANTALL OG PROSENT SAMT I PROSENT AV DET TOTALE ANTALL SAKER INNENFOR HVERT SAKSOMRÅDE.

SAKSOMRÅDE	Enkeltsaker		Prinsippsaker		Høringsuttalelser		Total
	Antall saker	% av total	Antall saker	% av total	Antall saker	% av total	
1. Barn i spesielle livssituasjoner	162	21.6	26	26.8	8	26.7	196
2. Barnetilsyn/off. fritidstilbud	50	6.7	9	9.3	0	0.0	59
3. Skolesaker	122	16.3	7	7.2	1	3.3	130
4. Kultur/forbruk	53	7.1	13	13.4	5	16.2	71
5. Familiens situasjon	241	32.1	28	28.9	7	23.3	276
6. Barn og planlegging	94	12.5	11	11.3	8	26.7	113
7. Diverse saker	28	3.7	3	3.1	1	3.3	32
TOTAL	750	100.0	97	100.1	30	100.00	877

Kommentar:

Sakene fordeler seg prosentvis mellom de ulike saksområdene slik de har gjort i tidligere år. Spørsmål om familiens situasjon i samfunnet utgjør fortsatt det største saksfeltet antallsmessig.

**TABELL 12: ULIKE TYPER SAKER FORDELT ETTER OM DE BLE AVSLUTTET I 1987
ELLER IKKE. ANTALL OG PROSENT.**

BEHANDLING	Enkeltsaker		Prinsippsaker ¹⁾		Høringsuttalelser		Samtlige saker	
	Antall saker	% av total	Antall saker	% av total	Antall saker	% av total	Antall saker	% av total
Avsluttet i 1987	701	93	50	52	25	83	776	88
Ikke avsluttet - restanse til 1988	49	7	47	48	5	17	101	12
TOTAL	750	100	97	100	30	100	877	100

1) Når det gjelder prinsippsakene har disse etterhvert blitt større i omfang og mer komplekse. Flere av prinsippsakene har gått over flere år og noen helt tilbake til Barneombudets oppnevning. Deler av enkelte prinsippsaker blir ferdigbehandlet, mens andre deler fortsetter. Antall prinsippsaker var i 1987: 97 mot 111 i 1986, og 92 i 1985.

TABELL 12: SAKER I 1987 INNENFOR ULIKE SAKSOMRÅDER FORDELT ETTER BEHANDLINGSFORM. ANTALL OG PROSENT SAMT PROSENT AV TOTALT ANTALL SAKER INNENFOR HVERT SAKSOMRÅDE.

SAKSOMRÅDE	Avviste saker ¹⁾			Henviste saker			Nonlagte saker/ overført P-sak			Avgitt utt./ tatt stilling til problemet			Under behandl. Restanse til 1985			Tot. ant. saker
	Antall saker	I av total	I av saker innenfor saks- området	Antall saker	I av total	I av saker innenfor saks- området	Antall saker	I av total	I av saker innenfor saks- området	Antall saker	I av total	I av saker innenfor saks- området	Antall saker	I av total	I av saker innenfor saks- området	
1. Barn i spesielle livssituasjoner	14	9.2	7.1	55	29.4	28.1	72	27.1	36.7	31	10.2	15.0	24	23.5	12.2	196
2. Barnetilsyn/off. fritidstilbud	1	0.7	1.7	13	7.0	22.0	21	7.9	35.6	12	7.1	20.3	12	11.8	20.3	59
3. Skolesaker	2	1.3	1.5	35	18.7	26.8	42	15.0	32.3	33	19.4	25.4	18	17.6	13.8	130
4. Kultur/forbruk	3	2.0	4.2	13	7.0	18.3	21	7.9	28.6	24	14.1	33.8	10	9.8	14.1	71
5. Familiens situasjon	131	85.6	47.5	46	24.6	16.7	52	19.5	18.9	31	10.2	11.2	16	16.7	5.8	276
6. Barn og plenlegging	1	0.7	0.9	21	11.2	18.6	37	13.9	32.8	37	21.0	32.7	17	16.7	15.0	113
7. Diverse saker	1	0.7	3.1	4	2.1	12.5	21	7.9	65.6	2	1.2	6.2	4	2.9	12.5	32
TOTAL	153	100.2	17.4	187	100.1	21.3	266	100.0	30.3	170	100.0	19.4	101	100.0	11.5	877

1) Ombudet har etter instruksen (§ 3) ikke lov til å behandle konflikter mellom barn og foresatte eller mellom foresatte innbyrdes. Antall avviste saker innenfor saksområdene 1) og 5) blir derfor stort. Også formelt avviste saker blir behandlet, ved at det gis utstrakt psykologisk og juridisk rådgivning til henvender samt informasjon om ulike hjelpeinstanser.

TABELL 14: SAKER FERDIGBEHANDLET VED FØRSTE KONTAKT I 1987 ETTER HOVEDSAKSOMRÅDE. ANTALL, PROSENT OG I PROSENT AV TOTALT ANTALL SAKER INNEN SAKSOMRÅDET.

SAKSOMRÅDE	Ferdigbehandlet ved første kontakt ¹⁾			Totalt antall saker innen saksområdet
	Antall saker	prosent	prosent av saker innen saksområdet	
1. Barn i spesielle livssituasjoner	74	22.7	37.8	196
2. Barnetilsyn/off. fritidstilbud	16	4.7	27.1	59
3. Skolesaker	40	11.8	30.8	130
4. Kultur/forbruk	11	3.2	15.5	71
5. Familiens situasjon	166 ²⁾	49.0	60.1	276
6. Barn og planlegging	20	5.9	17.7	113
7. Diverse saker	12	3.5	37.5	29
TOTALT	339	99.9	---> %	877

1) Dette er i hovedsak saker og spørsmål som telefonisk kommer til Barneombudet. Svært mange av disse henvendelsene besvares ved første henvendelse, med ren informasjon om hvilken instans henvender bør ta kontakt med om sine problemer, samt utstrakt grad av juridisk og psykologisk rådgivning.

Saker som blir ferdigbehandlet ved første kontakt kan derfor ofte være svært tidkrevende.

2) Mange av henvendelsene gjelder konflikter mellom barn og foreldre, eller mellom foresatte. Disse blir etter Barneombudets instruks § 3 avvist.

Utover dette er det en rekke saker som har behov for informasjon om ulike rettigheter og hjelpeinstanser.

Se tabell 15.

**TABELL 15: SAKER FERDIGBEHANDLET I 1987 VED FØRSTE HENVENDELSE,
FORDELT INNENFOR HOVEDSAKSOMRÅDET "FAMILIENS SITUASJON".**

SAKSOMRÅDE	ANTALL
Foreldremyndighetens omfang	2
Barnets økonomi	4
Barnets rettigheter	9
Barneoppdragelse	9
Konflikt foreldre/barn	9
Lover/regelverk	1
Diverse (Barnet i familien)	1
Inntektsfordeling/skattesystem	1
Barnetrygd/Folketrygd etc.	2
Bidrag	2
Rettigheter barneforeldre	2
Barn på arbeidsplassen	3
Boligbehov/formidling	1
Konflikter (Bomiljø)	8
Diverse (Bomiljø)	1
Barnefordeling	22
Foreldreansvar	11
Samværsrett	64
Barnets rettigheter	5
Andres rettigheter	3
Diverse (skilsmisse)	2
Barn og forsikringsordninger	2
Diverse	2
TOTALT	166

Kommentar:

Halvparten av sakene som blir ferdigbehandlet ved første henvendelse er spørsmål knyttet til samværsrettsproblemer og barnefordeling. Selv om disse sakene i all hovedsak avvises i samsvar med vår instruks § 3, så bruker vi mye tid til psykologisk og juridisk veiledning i disse sakene. Vi henviser også til ulike aktuelle hjelpeinstanser.

TABELL 16: TOTALT ANTALL SAKER SOM BLE FERDIGBEHANDLET VED FØRSTE KONTAKT I 1987 FORDELT ETTER HOVEDBEHANDLINGSFORM. ANTALL, PROSENT OG I PROSENT AV SAKER INNENFOR HVER BEHANDLINGSFORM.

BEHANDLINGSFORM	Ferdigbehandlet ved første kontakt			Totalt antall saker
	Antall saker	% av total	% av totalt antall behandl.saker	
Avvist	120	35.4	78.4	153
Henvist	127	37.5	67.9	187
Henlagt	80	23.6	33.1	242
Uttalelse gitt/ Barneombudet tatt konkret stand- punkt til konflikten/ problemene	7	2.1	4.1	170
Saken overført Prinsippsak	4	1.2	16.7	24
Restanse til 1988	1	0.3	1.0	101
TOTALT	339	100.1	38.7	877

**TABELL 17: AVSLUTTEDE ENKELTSAKER I 1987.
FORDELT ETTER BEHANDLINGSFORM.**

BEHANDLINGSFORM	1987	
	Ant. saker	% av total
Bo avgitt konkret uttalelse, tatt standpunkt til konflikten/ problemene	111	15.8
Saken henvist	184	26.2
Saken henlagt	234	33.4
Saken overført prinsippsak	19	2.7
Behandlede saker	548	78.2
Avviste saker etter instruksens § 3	153	21.8
Antall avsluttede enkeltsaker	701	100.0

TABELL 18: PRINSIPPSAKER¹⁾ I 1987. FORDELT ETTER OM DE BLE AVSLUTTET ELLER IKKE.

	ANTALL	PROSENT
Avsluttet	50	51.5
Restanse	47	48.5
TOTALT	97	100.0

- 1) Prinsippsakene har som tidligere kommentert i den senere tid blitt mer omfangsrike og mer komplekse. Stadig mer av Barneombudets tid går derfor med til å arbeide med prinsippsakene - selv om dette ikke går klart frem av den ren kvantitative beskrivelse denne tabellen gir.

TABELL 19: AVSLUTTEDE SAKER I 1987 FORDELT PÅ ULIKE MÅTER Å BEHANDLE SAKENE PÅ OG PÅ ULIKE SAKSTYPER. ANTALL OG PROSENT.

BEHANDLINGSFORM	Enkeltsaker		Prinsippsaker		Høringsuttalelser		Samtlige saker	
	Antall	% av saker total	Antall	% av saker total	Antall	% av saker total	Antall	% av saker total
Avviste saker	153	21.8	0	0.0	0	0.0	153	19.7
Henviste saker	184	26.2	3	6.0	0	0.0	187	24.1
Henlagte saker	253 ¹⁾	36.1	9 ¹⁾	18.0	4 ²⁾	16.0	266	34.3
Barneombudet avgitt konkret uttalelse og tatt stilling til konflikten/probl.	111	15.8	38	76.0	21	84.0	170	21.9
Totalt antall ferdigbehandlede saker	701	99.9	50	100.0	25	100.0	776	100.0

1) At også noen prinsippsaker blir henlagt skyldes at Barneombudet etterhvert kobler sammen prinsippsaker som berører samme saksområde. De mindre prinsippsakene regnes da som henlagt. Dette gjaldt 9 prinsippsaker i 1987. 19 enkeltsaker ble også henlagt, men overført prinsippsak for videre generell vurdering.

2) Dette er høringsuttalelser som Barneombudet har henlagt pga. manglende kapasitet, eller at saken er av mindre betydning. Kontorets bemanning krever utstrakt grad av prioriteringer også når det gjelder høringsuttalelser.

TABELL 20: AVSLUTTEDE SAKER I 1987 FORDELT PÅ BEHANDLINGSFORM ETTER HVEM SOM FØRST REISTE SAKEN.

BEHANDLINGSFORM	Barn		Voksne		Andre ¹⁾		Totalt antall
	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	
BO avgitt uttalelse/ tatt stilling til konflikten/problemene	11	15.3	69	13.1	90	50.3	170
Saken henvist	11	15.3	154	29.3	22	12.3	187
Saken henlagt/ saken overført prinsippsak	24	33.3	183	34.9	59	32.9	266
Behandlede saker	46	63.9	406	77.3	171	95.5	623
Avviste saker	26 ²⁾	36.1	116	22.7	8	4.5	153
Totalt antall avsluttede saker	72	100.0	525	100.0	179	100.0	776

1) Med "andre" menes her henvendelser fra ulike fagfolk, institusjoner (skoler osv.), offentlig forvaltning, organisasjoner, pressgrupper, samt initiativ fra Barneombudet selv.

2) Dette er saker som Barneombudet etter instruksen skal avvise. Barna får imidlertid informasjon og veiledning om hva de kan gjøre.

TABELL 21: HENLAGTE SAKER I 1987 ETTER ÅRSÅK TIL HENLEGGELSER

ÅRSÅK TIL AT SAKEN HENLEGGES	Enkeltsaker		Prinsippsaker		Hørings- uttalelser		Samtlige saker Antall
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	
Saken av mindre betydning	28	11.1	0	0.0	1	25.0	29
Allerede behandlet tilsvarende saker	43	17.0	1	11.1	0	0.0	44
Saken overføres til prinsippsak	19	7.5	5	55.6	0	0.0	24
Kontoret mangler kapasitet	17	6.7	0	0.0	3	75.0	20
Kontoret mangler kompetanse	2	0.8	0	0.0	0	0.0	2
Saken brakt i orden	9	3.6	0	0.0	0	0.0	9
Barneombudet ikke fått materiale	54	21.3	3	33.3	0	0.0	57
Henlagt med informasjon	81	32.0	0	0.0	0	0.0	81
TOTAL	253	100.0	9	100.0	4	100.0	266

Kommentar:

Av tabellen framgår at det er svært få saker Barneombudet avviser pga manglende kompetanse. Dette skyldes at vi aktivt formidler henvender til den etat som har kompetanse og ansvar, enten ved å gi informasjon om dette eller ved at Barneombudet selv oversender saken (saken henvises eller henlegges med informasjon).

**TABELL 22: ENKELTSAKER I 1987 DER DET BLE AVGITT UTTAELSE, DER BARNE-
OMBUDET TOK KONKRET STANDPUNKT, ETTER HVORDAN SAKEN BLE
VURDERT OG HVEM OMBUDET UTTALTE SEG TIL. ABSOLUTTE TALL.**

VURDERING AV SAKENS REALITETER	Uttalelse til henvender Antall saker	Uttalelse til annen instans Antall saker	Totalt antall saker
Kritikkverdig, Barneombudet foreslår konkrete tiltak	24	45	69
Vanskelig å ta stilling til, Barneombudet ber bl.a. noen se generelt på saken	22	11	33
Ikke kritikkverdig	15	2	17
SUM	61	58	119

**TABELL 23: HENVISTE ENKELTSAKER I 1987 ETTER HVILKEN INSTANS
OMBUDET HENVISTE TIL. ANTALL OG PROSENT.**

INSTANS	Antall saker	% av total
Departementer	18	9.8
Annen sentral myndighet	23	12.5
Fylkesmyndighet	15	8.2
Kommunal myndighet	90	48.9
Institusjon/fagfolk Media, forsknings- institusjoner	19	10.3
Organisasjon	12	6.5
Private bedrifter	2	1.1
Påtalemyndighet	2	1.1
Voksne	3	1.6
TOTAL	184	100.0

**TABELL 24: ENKELTSAKER DER BARNEOMBUDET GA EN UTTALELSE I 1987
ETTER HVEM OMBUDET UTTALTE SEG TIL. ANTALL OG PROSENT.**

INSTANS	Antall saker	% av total
Departementer	6	9.7
Annen sentral myndighet	4	6.5
Fylkesmyndighet	1	1.6
Kommunal myndighet	28	45.2
Institusjoner	1	1.6
Organisasjoner	2	3.2
Private bedrifter	2	3.2
Påtalemyndighet	1	1.6
Massemedia, forskning	4	6.5
Rest ???	13	21.0
SUM	62	100.1

Kommentar

Som det fremgår av tabellen har Barneombudet utstrakt kontakt med et bredt spekter av instanser. En stor andel av enkeltsaker fører naturlig til kontakt med kommunale myndigheter.

**TABELL 25: FORDELING AV SAKER/PROBLEMER INNENFOR SAKSOMRÅDET
 "BARN MED SPESIELLE LIVSSITUASJONER" I 1987.
 TOTALT ANTALL, SAMT ANTALL SAKER REIST AV BARN.**

TYPE PROBLEM	Antall saker	Antall saker reist av barn
Barnevernssaker		
barnevernets virksomhet	69	2
Barnemishandling, fysisk avstraffelse av barn	35	2
Fosterhjem/barnehjem, støttekontakt	10	2
Barn med spesielle behov	4	2
Språklige minoriteter	9	3
Stoffmisbruk, kriminalitet, forhold til politiet	24	3
Barn på sykehus, fødsels-situasjon, barn og helse	33	-
Adopsjon	4	-
Barns rettigheter, barnevern i vid forstand	8	-
TOTAL	196	14

Kommentar:

Barneombudet har arbeidet med 22 flere saker innenfor dette saksområdet i 1987 i forhold til 1986.

Økningen skyldes i hovedsak flere saker når det gjelder politiets behandling av barn og et økt antall saker om ulike sider ved barnevernets virksomhet.

**TABELL 26: FORDELING AV SAKER/PROBLEMER INNENFOR SAKSOMRÅDET
 "BARNETILSYN OG OFFENTLIGE FRITIDSTILBUD"
 TOTALT ANTALL, SAMT ANTALL SAKER REIST AV BARN.**

TYPE PROBLEM	Antall saker	
	ialt	reist av barn
Generelt	3	0
Barnehager	47	0
Barneparker	1	0
Fritidsklubber/Lekesentra	3	1
Lekeområder utenfor bomiljø	4	0
Integrering	1	0
SUM	59	1

**TABELL 27: FORDELING AV ULIKE TYPER SAKER/PROBLEMER INNENFOR
SAKSOMRÅDET "SKOLESAKER" I 1987. TOTALT ANTALL,
SAMT ANTALL SAKER REIST AV BARN.**

TYPE PROBLEM	Antall saker	Antall saker reist av barn
Skolebruksplaner, skole- nedleggelse, klassesdeling	17	4
Skoleveg/skoleskyss	32	-
Skolens fysiske miljø	10	2
Undervisning, mønster- planer	4	1
Konflikter i skolemiljø, mobbing, skifte av lærer etc.	36	5
Integrering, spesial- undervisning	8	-
Generelle saker, lover m.v.	6	2
Diverse	17	1
TOTAL	130	15

Kommentar:

Barneombudet arbeidet med 4 flere saker innenfor dette saksområdet i 1987 i forhold til 1986. Over halvparten av sakene dreier seg om ulike konflikter i skolemiljøet og farlig skolevei eller skoleskyssproblemer.

**TABELL 28: FORDELING AV SAKER/PROBLEMER INNENFOR SAKSOMRÅDET
 "KULTUR OG FORBRUK" I 1987. TOTALT ANTALL SAMT
 ANTALL SAKER REIST AV BARN.**

TYPE PROBLEM	Antall saker	Antall saker reist av barn
Barn og media, video og TV	29	3
Forbruk, farlige produkter	24	4
Deltakelse, arbeidsliv	3	1
Bøker, film, teater, blader	8	-
Fritidsorganisasjoner	5	1
Diverse	2	1
TOTAL	71	10

**TABELL 29: FORDELING AV SAKER/PROBLEMER INNENFOR SAKSOMRÅDET
 "FAMILIENS SITUASJON" I 1987. TOTALT ANTALL,
 TOTALT ANTALL, SAMT ANTALL SAKER REIST AV BARN.**

TYPE PROBLEM	Antall saker	
	ialt	reist av barn
Familiens økonomi	23	0
Familiens arbeidssituasjon	20	0
Boligforhold	1	0
Bomiljø	15	0
Skilsmisse	157	10
Barnet i familien	50	15
Diverse	10	0
SUM	276	25

**TABELL 30: FORDELING AV SAKER/PROBLEMER INNENFOR SAKSOMRÅDET
 "BARN OG PLANLEGGING" I 1987. TOTALT ANTALL,
 SAMT ANTALL SAKER REIST AV BARN.**

TYPE PROBLEM	Antall saker	
	ialt	reist av barn
Samfunnsplanlegging/ Kommunal planlegging	10	1
Planlegging nye områder	7	1
Planlegging eksisterende områder	37	3
Veg- trafikkplanlegging	38	3
Drift/Gjennomføring	15	0
Diverse	6	1
TOTAL	113	9

Kommentar:

Veg- og trafikkplanlegging og reguleringsplaner i eksisterende boligområder utgjør hovedtyngden av sakene innen dette arbeidsområdet. Barneombudets erfaring fra disse sakene er at barns interesser ofte settes til side eller usynliggjøres i planprosessen.

5) P-SAKER BARNEOMBUDET ARBEIDET MED I 1987:

Nedenfor gjengis kort et utdrag fra Barneombudets saksjournal, med en oversikt over de prinsipp saker Barneombudet arbeidet med i 1987. Sakens navn er kort og stikkordspreget, likevel håper vi oversikten kan gi et bilde av den bredde og variasjon som finnes innenfor Barneombudets arbeidsområde.

Restanser fra 1986.

- 1/87 Folkeaksjonen for barn - deltagelse i det faglige rådet.
- 2/87 Barnehagebarn ikke dekket av yrkesskadetrygden.
- 3/87 Videovold og porno i relasjon til barn - arbeidsgruppe.
- 4/87 Familiedomstoler.
- 5/87 Forslag om oppvekstmiljølov.
- 6/87 Barns rettigheter på sykehus.
- 7/87 Koordineringsorgan mot barneulykker. (SAMBA).
- 8/87 Foreldremagasin i NRK.
- 9/87 Barnehøringen.
- 10/87 Informasjon til barn i forbindelse med krisesituasjoner/atomavfall.
- 11/87 Trygging av lekeplasser for barn - mangelfull kommunal sikring.
- 12/87 Frikomm. - muligheter i forbindelse med forbedring av barnas oppvekstvilkår.
- 13/87 Tiltak for å sikre barns interesser i planlegginger.
- 14/87 Barnehager og skoler med høye støy og forurensningsmengder - behov for klare grenseverdier.
- 15/87 Vegtrafikk og miljøproblemer.
- 16/87 Hvorfor er ordningen med familiebarnehager så lite brukt i Norge?
- 17/87 Advokathonorar i barnevernsaker.
- 18/87 Retningslinjer for forvaltning av trygd o.a. innstus-grunnlag for som vilkår for rett til sosialhjelp.
- 19/87 Oslo sporveiers krav om straffegebyr overfor mindreårige
- 20/87 Arbeidsledighet - trygdens "barnebeløp".

- 21/87 Pressens behandling av barnevernsaker.
- 22/87 Utkast til byggeforskrift.
- 23/87 Egenandelenes effekt på barns forbruk av helsetjenester.
- 24/87 Økonomisk stønad ved fødsel der mor ikke har vært i arbeid.
- 25/87 Folketrygdens praktisering av vilkårene for rett til utvidet barnetrygd i forhold til lov om barnetrygd.
- 26/87 Foreldede lærebøker i skolen.
- 27/87 Inngangsvikår for rett til stønad som enslig forsørger etter folketrygdlovens kap. 12.
- 28/87 Regler om avliving av hund som angriper mennesker.
- 29/87 Tvangsinnleggelse av gravide stoffmisbrukere.
- 30/87 Barneloven - likestilling av foreldre.
- 31/87 Saksbehandling i barnevernsaker.
- 32/87 Skolebarns behov for tilbud i skoleferien - leirskoler o.l.
- 33/87 Parkeringsystem i småhusbebyggelse - hva er best for barna?
- 34/87 Unge innvandrere i Norge.
- 35/87 Sikring av barnehager/off.institusjoner for barn.
- 36/87 Sikring av barn i bil.
- 37/87 Livslang læring. NOU 1986:23.
- 38/87 Heving av aldersgrense for barnetrygden.
- 39/87 Aldersgrenser for film vist av NRK.
- 40/87 Kontroll ved omsetning av video "Statens film- og videokontroll".
- 41/87 Barnesikkerhetskrav til byggeforskriftene.
- 42/87 Bruk av ris i oppdragelsen. Lovforbud - info.kampanje.
- 43/87 Bruk av sakkyndige - behov for retningslinjer.
- 44/87 Delt omsorg som utgangspunkt ved samlivsbrudd.
- 45/87 Forbrukerinformasjon til barn.

- 46/87 Husmorlønn?
- 47/87 Storfamiliens økonomiske situasjon.
- 48/87 Grunnutdannelse for førskolelærere - innhold, kvalitet.
- 49/87 Tre barn på ett sete, gjeldende forskrifter. Sikkerhet og kvalitet for barna.
- 50/87 Regler for barn som passasjer på motorsykler.
- 51/87 Sendetid/TV-program som ikke passer for barn.
- 52/87 Hvem er de kvalifiserte barnepassere?
- 53/87 Ansvar for barnesendingene i kabel-TV.
- 54/87 Folketrygdlovens § 12-3 - underholdningsbidrag.
- 56/87 Televerkets kontakt-telefon - formidler uheldige kontakter.
- 57/87 Utsettelse av militærtjeneste - grunnet omsorg for barn.
- 58/87 Melding til skole og barnehage når foreldre blir separert /skilt, ved død o.l.
- 59/87 Barn hentet på skolen av lensmann - skolens rolle.

Nye P-saker i 1987.

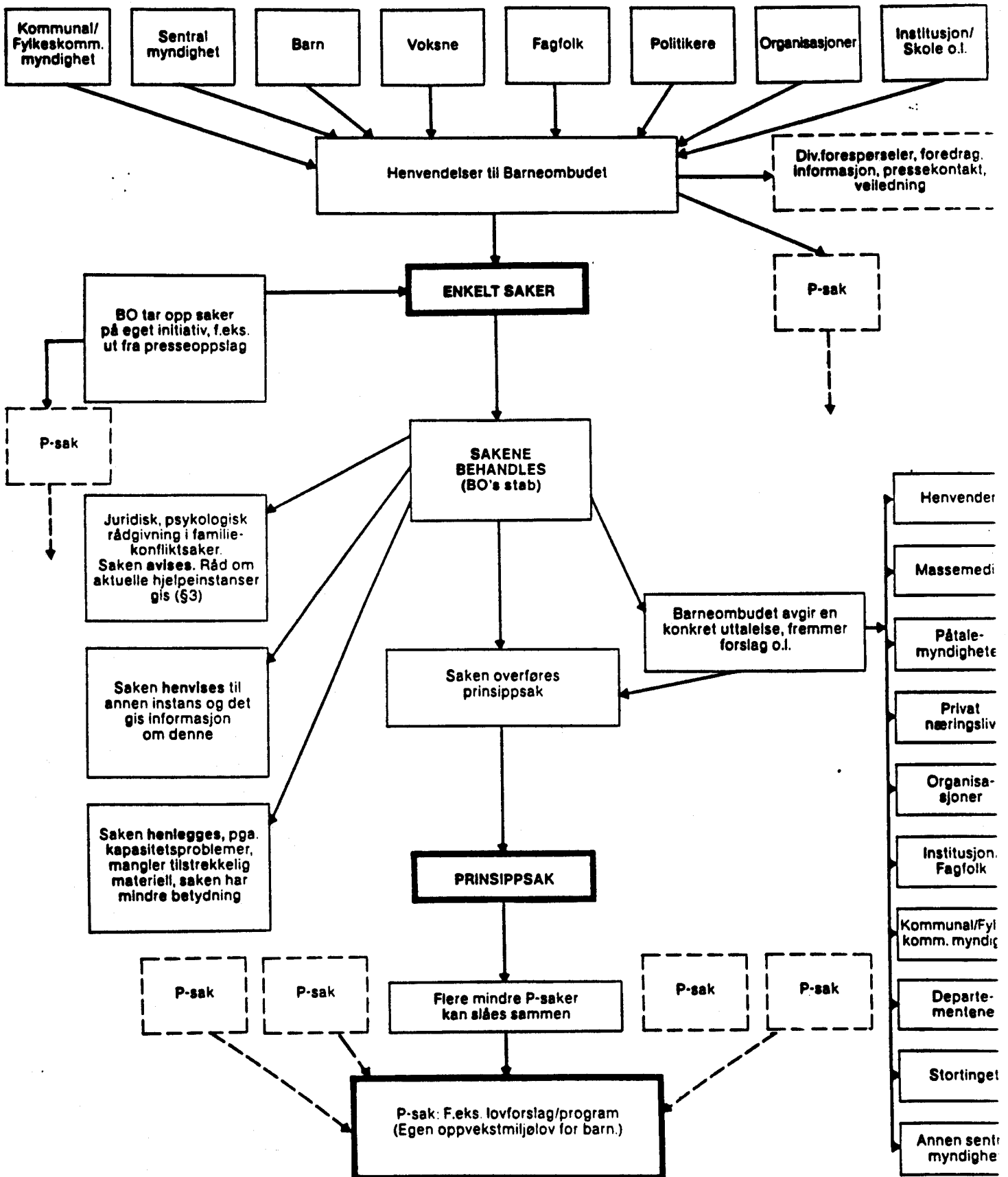
- 60/87 Rett til økonomisk kompensasjon ved barnepassers sykdom. Arbeidsmiljølovens § 33 A.
- 61/87 Rekkevidden av felles foreldreansvar - opplysning om barnet fra skolen.
- 62/87 Forslag til endring av forskrifter til lov om barnevernsinstitusjoner.
- 63/87 Forskrifter mot import og produksjon av oljelamper.
- 64/87 Spørsmål om endring av påtalereglene ved kvinnemishandling.
- 65/87 Standardiserte erstatningsregler ved personskade - høring
- 66/87 Barneloven - spørsmål om endringer i enkelte lovregler om samværsrett.
- 67/87 Datateknologi og utviklingsmuligheter for funksjonshemmede barn.

- 68/87 Refusjonsreglene for morsmålstrenere i barnehager og førskoler.
- 69/87 Utarbeidelse av brosjyre om samværsrett - arbeidsgruppe.
- 70/87 Barneprogram og SKY Channel.
- 71/87 Forprosjekt for kampanje for barns interesser i planleggingen.
- 72/87 Samværsrett ved sosialt foreldreskap.
- 73/87 Ot.prp. om lov om endring av jernbaneloven.
- 74/87 Kunstig befruktning, barns rett og anonymitet.
- 75/87 Problemer for innsatte å ha samvær med sine barn.
- 76/87 Produktkontroll: Utkast til forskrift for barnesikker emballasje - husholdningskjemikalier.
- 77/87 Hva koster det å ha barn på ulike alderstrinn?
- 78/87 Fritak for opplæring i kristendomskunnskap.
- 79/87 Normer/regler for skoletransport - grunnskolen.
- 80/87 Plassering av funksjonshemmede barn i fly.
- 81/87 Endringer i barneloven - fastsetting av underholdningsbidrag.
- 82/87 Klage fra barn om fjernsynets tilbud for døve.
- 83/87 Farskapsfastsettelse etter "pater est"-regelen, jfr. barnelovens § 3.
- 84/87 Sideparkeringsstøtte på motorsykkel.
- 85/87 Familierådgivningskontorets rolle/funksjon i skilsmisssaker.
- 86/87 Bruk av barnehageplasser for å rekruttere mangelpersonell i helse- og sosialsektoren.
- 87/87 NOU 1986:25 Folketrygdens finansiering av tannhelsearbeidet.
- 88/87 Utkast til rasjoneringsystem for tekstilvarer og skotøy.
- 89/87 Forslag om plikt til bruk av bilbelte også for barn.
- 90/87 Forskrifter for barn på sykehus.

- 91/87 Forsikringsansvar ved dødsfall - barns rett contra den dødes samboer.
- 92/87 NOU 1987:21 Samordning av loven om arealdisponering.
- 93/87 Fortolkning av barnevernslovens § 4 B.
- 94/87 Utvidete permisjonsrettigheter for arbeidstagere med små barn.
- 95/87 Skal det hemmeligholdes at barn er AIDS/HIV smittet?
- 96/87 Barneloven - samværsrett når foreldrene ikke har levd sammen etter at barnet ble født.
- 97/87 Forskrifter om film og videogram.
- 98/87 Barn av ayslsøkere - rettigheter og situasjon i Norge.
- 99/87 Barns rett til fri rettshjelp.
- 100/87 Konsulentuttalelse til bok - helsestasjonshåndbok.
- 101/87 Fakta om barn i Norge - utarbeidelse av informasjonshefte.
- 102/87 Arbeidsgruppe for å styrke vernet av barn som har vært utsatt for seksuelle overgrep fra sine nærmeste.
- 103/87 Arbeidstidsutvalgets utredning, NOU 1987:9 A/9 B.
- 104/87 Påbud om bruk av styrthjelm.
- 105/87 NOU 1987:23 Retningslinjer for prioriteringer innen norsk helsetjeneste.
NOU 1987:25 Sykehustjeneste i Norge. Organisering og finansiering.
- 106/87 Arbeid med de norske sigøynerne - barnas situasjon.
- 107/87 Mannsrolleutvalgets rapport.
- 108/87 Retningslinjer for behandling av saker vedrørende brudd på lover og regler i skolesamfunn.
- 109/87 Barn som arbeidskraft - ILO spørreundersøkelse.
- 110/87 Arbeidsgruppe - Redd barna.
- 111/87 "Skjema"- ved tvangshenting av barn.
- 112/87 Alko-kutt - deltagelse i arbeidsgruppe.
- 113/87 Barneplan for Stavanger.

- 114/87 Barns rettigheter i forhold til fremmedloven.
- 115/87 Barnetrygd/barn i institusjon.
- 116/87 Barneombudet - klagerett til Pressens Faglige Utvalg (PFU).
- 117/87 Politiets rolle i samfunnet (Del II) Høringsuttalelse.
- 118/87 Barnets rett til sine foreldre.
- 119/87 Høringsutkast til brosjyre "sikkerhet for aktive barn".
- 120/87 Videokassetter i automater.
- 121/87 Politiets behandling av barn i avhør.
- 122/87 Forslag til endringer i plan- og bygningsloven.
- 123/87 Sosialpolitisk barneforskningsprogram.
- 124/87 Forskrifter om nærkringkasting.
- 125/87 Endringer i plan og bygningsloven - hjemmel for å nekte riving.
- 126/87 Barns rettigheter i gjeldende lovverk.
- 127/87 Info. om HIV og AIDS.
- 128/87 Offentlighetsprinsippet ved behandling av sedelighetssaker.

6) OVERSIKT OVER BEHANDLINGSFORM FOR EN ENKELTSAK SOM BARNEOMBUDET ARBEIDER MED, OG UTVIKLINGEN OG SAMMENHENGEN MELLOM ENKELTSAKER OG PRINSIPPSAKER.

E-sak: Angår enkeltbarn eller avgrenset gruppe

P-sak: Angår større grupper av barn, generelle spørsmål o.l.